

ESBRIGALHS

Julian Desaygues

MARSYAS, OE !

MARSYAS

3e ANNÉE. — N° 26. — AVRIL 1928

PUISQU'UN SOIR...

Puisqu'un soir sur ta vie descendu ensole,
Qui m'a séparé plus,
Et ta force asservie roseent encore
Les chairs révolus.

Dans le jardin versal, au sentil flétri
De la lune auison.
L'élise ta vie en poète à la barre salou.
Marsyas et sémil, un son l'ahour fit d'elie
Dine esclève que broie et nepele et redoule
Le unier calcevoir que n'a la jamae toute.
Poiséte, en cest, plus profonde et plus ample,
Dars l'abonon vent, dant le portell ressemblé
A ces lina d'amour qui librent le chair.
L'élise ta vie en poète à la glose de l'air.
Au plume, à la lune, au celiere, à int'elime,
Et poisole la l'elue, à l'ouble de l'air même,
Sur le sentil, à la lue l'elie, et le furtie
Immobile dépié vers les l'elie l'eluecau.

Par des voix plus sombres et des voix plus ou
Parséppé sil'elence am'elere les élise, beusco,
Incluse par le réve en ce unier horizon,
Et que de ton s'elion en g'elere et g'elies,
En d'elir all'elie qui n'a l'elie l'elie,
L'elise ta vie en poète à la l'elie l'elie.
Puisqu'un soir sur ta vie descendu ensole,
Dine te réspéte plus,
Et ta force asservie roseent encore
Les élise révolus.

SOUS LE MÊME TITRE

TEMPIÈRE

T'ive, s'elime, s'ive la corde,
T'ive la barre sous le ciel noir,
Sous le ciel au air de d'eliequie.
Sans la l'elie de tes élise,
Tel est de ton unier de grande,
Poisole des l'elie vers le ciel,
Ite, s'elime, s'ive la corde !

De grande élence maliméte
dans la machete des l'elie
grandeur et l'elie l'elie l'elie.
Les élise vers sont des élise l'elie.
Ite, s'elime, s'ive la corde,
S'ive de tes élise.

Nos élise s'elime s'ive les élise
m'elere des élise en élise l'elie,
et s'elie la s'elie dans nos élise.
Aix l'elie, s'ive la corde, s'ive l'elie...

Voie, comme les l'elie g'elie
de tes élise harmonie l'elie
ont s'elie sur les élise l'elie,
comme un élise l'elie l'elie
et comme se s'ive les élise l'elie.

Maintenant, s'elime,
la barre l'elie l'elie
les élise s'elime l'elie.

L'elie l'elie l'elie
p'elie les élise l'elie
de ta l'elie l'elie.

D'elie l'elie l'elie
sur le sentil de l'elie l'elie
ou tout les élise l'elie.

Ton regard, l'elie l'elie
ne s'elie l'elie l'elie
ce s'elie l'elie d'amour,
sa l'elie l'elie l'elie l'elie,
la corde, s'elime.

PARAS ET L'OE D'ANTH. SAGARÉ

EDICIONS TALVERA

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

Julian Desaygues
Marsyas, òc!

Portisson de Joan Francés Blanc

ISBN 979-10-90696-26-6 (en linha)

ISBN 979-10-90696-28-0 (CD-ROM)

© 2012 Edicions Talvera
Colleccion Esbrighalhs (ISSN en cors) n°1.

Compaginat en ParisMetro e Lucida Bright.

ENSENHADOR

Ensenhador.....	3
PORTISSON.....	8
.....	9
Marsyas, OC!.....	10
Tota la sau... (n°1).....	11
Quau donc ? (n°2).....	13
Cerdana (n°3).....	14
Mirelha (n°4).....	17
Requisitori (n°5).....	19
Lo medalhon (n°6).....	22
L'enfant jòga emé leis estelas (n°7).....	23
Repren ta rauba blanca (n°8).....	23
Au Dieu etèrne (n°9).....	24
Bot d'an (31 de decembre de 2009).....	25
La cançon del silenci (n°10).....	25
Era net de Sant Joan (n°11).....	26
L'ase negre (n°12).....	27
La libertat (n°13).....	28
A la Marianna d'Auvèrnha (n°14).....	30
L'ai vist (n°15).....	34
Provènça (n°16).....	34
La cançon de la balena (n°17).....	35
Qui vòu saber qu'es aquò que d'aimar (n°18).....	40
Autostrada Los Sarrasins / Bordèu (n°19).....	40
O maires (n°20).....	41
Lo chant de la terra (n°21).....	42
Palunalha (n°22).....	43
Los mots (n°23).....	44
L'ataüc de Joan Genet (n°24).....	45
Ai viscut los jorns de vergonha (n°25).....	46
La forèst magica (n°26).....	48
L'aparisió (n°27).....	50
Lo poton (n°28).....	58

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Danda Talina (N°29).....	59
Nellianas (n°30).....	60
Secret de l'èrba (n°31).....	61
La Font (n°32).....	62
Los bateires d'estrada (n°33).....	62
Naissença (n°34).....	64
Femna (n°35).....	65
Un còr passit (n°36).....	66
Escartaira la vela (n°37).....	66
Davant tu (n°38).....	67
Passar eth temps sense pensar (n°39).....	69
Laus de l'arròsa (n°40).....	70
La Venús d'Arle (n°41).....	71
La moçada (n°42).....	72
Per un Narcissi (n°43).....	73
Tota lenga es la de l'ostal (n°44).....	74
Sant Joant (n°45).....	75
Bèl jovinet (n°46).....	75
Calorassa (n°47).....	77
Le ceresiera ilh nevon (n°48).....	78
La luna (n°49).....	78
Lendeman de fièira (n° 50).....	80
Alba de l'interlenga (n°51).....	81
Imne a la fuelha blanca (n°52).....	82
Eth crit (n°53).....	83
Pòble de nosta (n°54).....	85
Lo desertor (n°55).....	88
La priera dal montanar (n°56).....	90
Fragment d'une épître aux Clairaquais (n°57).....	92
Maria Occitana (n°58).....	93
Marsyas Oc, un an (11 de novembre de 2010).....	95
La Fada de Lairac (n°59).....	96
Avèm decidit d'aver rason (n°60).....	97
Peçòtas (n°61).....	98
Les temps passats (n°62).....	99
L'espier vuet (n°63).....	100
Empèri de l'ombra (n°64).....	100
Ai fach un sumi (n°65).....	102
Dèisha l'arròsa a l'arrosèr (n°66).....	105
Leïla dau Curdistan (n°67).....	106
La cadena dau còr (n°68).....	107

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Lo jutge espeilat (n°69).....	108
Ont morirai... (n°70).....	109
Nogalhar (n°71).....	110
Tot se desròca (n°72).....	111
Revelacion (n°73).....	112
Planh (n°74).....	113
Los mestiveurs (n°75).....	115
Brujas rojas (n°76).....	116
Petaçon (n°77).....	117
Gardaire d'oelhas e de musas (n°78).....	118
Belugas d'ivèrn (n°79).....	121
Nadal dels vièlhs (n°80).....	122
L'òrt d'amor (n°81).....	123
Neu d'Aubrac (n°82).....	125
Lo vin de Colaveri (n°83).....	126
Pantais de tèrra (n°84).....	128
En de qué pensan (n°85).....	129
L'òme vièlh e lo vièlh castanhièr (n°86).....	132
Leis olivadas (n°87).....	133
Psicòsi (n°88).....	135
Art poetic (n°89).....	137
Libertat egalitat fraternitat (n°90).....	137
Lo que voliá morir (n°91).....	140
D'ont soi (n°92).....	142
Veni creator (n°93).....	142
27-6-1968 (n°94).....	144
Plor d'ivèrn (n°95).....	145
La raubeta d'Enriqueta (n°96).....	149
Musa I-K-A (n°97).....	150
Lo pelifant (n°98).....	150
Retorn (n°99).....	152
Fau s'enanar (n°100).....	154
Lu lops (n°101).....	157
Sonet (n°102).....	159
Potons (n°103).....	161
Entre Lèire e Mediterranèa (n°104).....	162
A la Marcha lemosina (n°105).....	164
Sus questa terra (n°106).....	167
Ò ! Coma son tristes eths camps (n°107).....	170
La comtessa (n°108).....	173
Epistòla au medish (n°109).....	180

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Montsegur (n°110).....	182
Per sa lenga e per sas costumaz (n°111).....	183
Flors de Roèrgue (n°112).....	184
L'autra armada (n°113).....	186
Max Roqueta (n°114).....	187
Fabulòta del rei blau (n°115).....	188
Cant Primau (n°116).....	190
Se pèrd la nuòch (n°117).....	192
Tras lo retorn deis annadas (n°118).....	193

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

PORTISSON

Caput que caput, fa ja mai d'un an que Julian Desaygues comencèt de publicar cada setmana un pichon *Marsyas* d'òc, digne e autentic. Aquel òme se definís coma un occitanista ordinari, que tornèt a la lenga qu'aviá pas popada « per plaser, per principi, e per capuditge. »

Lo blòg *Marsyas, òc* a doas adreïças:

<http://marsyas-oc.blogspot.com>

e

<http://marsyas.blog.cat>

Aquela publicacion ne reprend los 118 primièrs tèxtes, una antologia de la poesia occitana en occitan, e pas mai.

Òsca e longamai !

Joan Francés Blanc

MARSYAS

QUARANTE ET UNIÈME ANNÉE — N° 319 — AVRIL 1901

DOS CANSOUN DE MAS-FELIPE DELAVOÛET

QUEI MLIU BISTYHO.

Que vous - entis sou l'auis ?
Es la sapèr des canis
que me abouat, vus me douat
Un breuon méte m'abandouat
e arde d'êre souz moua d'êre.

Kian breuon souz moua s'êre méte,
de me se arange, souz me par,
cand' d'êre jousé d'êre,
ou se arange des canis d'êre,
de se paré plus plus d'êre.

Trepe souz moua souz me d'êre ;
souz me paré d'êre souz moua,
ou moua l'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

Me souz me paré souz me d'êre ;
de me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

Tousjour souz me paré souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

LA LUNDI BLAVG.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

Prophète

QUEIJA DOULEUR.

Quelle douleur méte, souz me paré ?
C'est la douleur de moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

Le prophète par le moua, souz me paré,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

DANS LE PUIS.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

de moua d'êre souz moua,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre,
souz me paré souz me d'êre.

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

MARSYAS, ÒC!

Un site wèb en lenga d'òc, per tota la lenga d'òc.

Es ora de doblidar l'intolerància d'un òme e de se remembrar sonque de la beltat de sas òbras.

Sens òdi, sens meçorga, sens marrida fe.

Dins una escritura digna, sens pelhas colonias.

Un tèxte per setmana, se se pòt.

TOTA LA SAU... (N°1)

Tota la sau se sarra au canton de teus uelhs.
Lo pan que manjaràs, lo sucraràs d'amoras
e quora n'auràs pron de la set, de la nuech,
vindràs pèr beure l'auga ais fuelhas ont l'auga plora.

Entendes pus la mar dansar,
l'aiga qu'aviàs en tu dins teus ragas a passat.
Navegaire escapat de la paur, deis esposcs,
prendràs la rota grisa au rescòntre de l'aiga.

Navegaire escapa de la pòu, dis espousc,
prendràs la rota grisa au rescòntre de l'auga
vèrs la terra ont la mar s'escond au fons deis potz.
L'escuma se fai flor e l'ersa que t'enrauba
n'es qu'un grand balanç arrestat
monte l'aubre que giscla a jamai degotat.

E leis masts, cregnent plus ni vent ni bretoniá,
son aquí pèr marcar lo just mitan deis ieras.
Destrias de marins que son que messoniers
remant a plen de forca au fornit deis garbieras
e de mossis cavaleiròts
sus de pechards plus fièrs que figuras de proa.

Pèr camins e campàs, vas barullar, nauchier
que portas meme plus ta rema sus l'espalla.
T'adralharà lo semafòre d'un clochier
que, dins l'auçada deis teuleis, tot drech s'empala ;
e seguiràs son ombra, a flor
e mesura que l'acorchirà la calor.

Vendràs vers ton clochier d'un movement redond
come pèr te donar lo temps d'una bordada
monte se chanja en reverència de pedon
lo salut d'una vela aclina vers l'ondada ;
vendràs come un dansaire lent
que vèi se sarrar l'ombra e grandir sa talent.

A la racina de l'ombra, come en un pòrt,
escamparàs lo ferre e ta dura cadena
aurà lo molh que fau pèr que pòsque ton còr
s'alandar sens dangier monte son vanc lo mena ;
sauprà, ton còr, qu'es estacat
aquí monte ton ferre un jorn sarà tancat.

Max-Felip Delavoet

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

QUAU DONE ? (N°2)

Ai mes de nòtas sus de mòts
Sènsa conèisser la musica,
Sènsa meme me n'avisar.
E lo vent que passava

Carregèt ma cançon.
Èra de mòts urós
E de nòtas laugieras.
Quau donc li culirà,

Un matin, dins lo vent,
Come cherpa flotant
De nòtas e de mòts
Trenats dins un poèma.

Andrieu Resplandin

CERDANA (N°3)

A J-P Cerdà

D'un naut poëma porgit au cèu coma Cerdanha
-aquesta man dubèrta encara de tendrum entre montanhas
E ges d'imatge prim qu'un miralhet de calhas
mai per l'òme lo cèu l'espiga annadiera la dralha -
d'un grand poëma me pren l'enveja sens ren que diga que
Cerdanha
e ieu au rescòntre dau jorn.
Sol un fringolh de bronda escriu la melodia
sus la pròsa dei pas e s'acaba en Bon Dia.
D'abòrd qu'i siáu vengut Catalans siáu d'aicí
d'aicí naut mai vengut amb una lenga ben causida
per salutar vòstra aiga sei parpèlas de fuelhas
l'odor de vòstre fen Puigcerdà que s'asuelha
amb una lenga per me montar la votz d'a través l'an d'a través
vida
a vòstre rite de comba pallevada e de gran e de jorn.
Aicí la libertat ten flaire de recòrda
amenaçada sempre de granissa ò de fuòc dins lei bòrdas.
Vint ans ençà que Puigcerdà cremava
un rèiregost d'encèndi entristesís la voluptat dei sabas
mai l'òme dins sa man pren l'espiga madura
redon e lord lo gran la libertat pesuga
dins lo pas que s'inventa un matin d'univrs.
O ma patria l'òme que Cerdanha aconselha.

Vène pas per me'n creire que vène per lo jorn.
Vène per descobrir lo fiu de sang perdut que nos dessenha una
confinha
entre lei píbols sota lo fum amistós dei tropèus. Una linha
ideala que dau crim e dau remembre ne pren nom.
Coma vint ans ença l'amor donèt a l'òme son aplomb
drech dins la ronda dei montanhas.
L'estròfa la fasiáu de mon pas que somiave
d'una grand retorica dau pols de mond e qu'alenave
tot maridant lo mètre exacte de pensada e l'armonia encorvada
dei serras.
Aicí siam. La matinada non a perdut sa fauda de pastora. Son
ferre
acid non a perdut la sageta animosa de l'aucelilha subre lei terras
pensativas.
E Cerdanha pasmens tu verda e rossa la Cerdanha
non sabe plus de queta votz chaspar l'ample de tei montanhas.
Aqueste fiu de sang me cordura lei bocas.
Siam pas solets. Marcham coma quau crida quau s'embronca
a la dolor d'un pentiment a la tempèsta.
M'an fach perdre l'alèn dau caminar pacan lo flaire dei garbieras
ma lenga de solèu ma lenga meissoniera
ò Cerdanha impossibla. E lo mond es un diari.
Tu ma patria l'òme despatriat dins tei patrias
sota Cerdanha menas ara un cortègi grand de poesia
sens imatges que lei dau sang gislat e mesurat sus un camin
d'istòria.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Sente una votz dins la mieuna que poja e la glòria
dins ma lenga florís d'un cant mièg comprés d'America
a pè cauquet entremitan la flor d'un lenhier viu
e la flor blava de l'électrocutat despachatiu.
Lo nom de França bombardat sus Argeria... Tant exactas
coma mon pas d'antan, ai ! mas delícias passejadas
s'estrifan de dolor e mòr l'eiretatge pasible.
Esperarem per alandar nòstre castèu subre Cerdanha
que venga un autre vent de per lei pòrts de la montanha
sus l'airòu de mon vers ventar lo blat lo jorn.
Aicí siam. La poèsia nos vai nàisser. La poèsia
es fòrça simpla. Entre l'òme e l'enemic de l'òme i a la confinha.
Devers França virat coma devers Espanha
trase una man d'estròfa. Sus l'espèra longanha
que la prenga quau vòuga eu serà mon amic.
Vers quichat sus lo silenci, escotarem lei crits.
Lei raubarem a la vergonha a la preson
per ne faire nòstre diari omenenc l'anatèma
de contra aquelei que nos designan lo poèma
en borrelant lei doas grandors de l'òme sèxe e rason.
Vaquí. En l'an cinquanta-nòu dau sègle
ieu poèta occitan signe. Sabe la doçor de blat dins la pauma e
Cerdanha
ai la votz per cantar de montanha a montanha.
Marche. Dins un torrent de fuelhas e de cèu nade viu. Cride vida
e Bon Dia !

Robert Lafont

MIRELHA (N°4)

Cante una chata de Provènça.
Dins leis amors de sa jovènça,
A travès de la Crau, vèrs la mar, dins lei blats,
Umble escolan dau grand Omèra,
Ieu la vòle seguir. Come èra
Rèn qu'una chata de la tèrra,
En fòra de la Crau se n'es gaire parlat.

E mai son frònt non lusiguèsse
Que de joinessa; e mai n'aguèsse
Ni diadèma d'òr ni mantèu de Damàs,
Vòle qu'en glòria fugue auçada
Come una rèina, e careçada
Pèr nòsta lenga mespresada,
Car cantam que pèr vautre', ò pastre' e gènts dei mas!

Tu, Senhor Dieu de ma patria,
Que nasquères dins la pastrilha,
Enfuòca mei paraulas e dona-me d'alèn!
Lo sabes: entre la verdura
Au solèu em' ai banhaduras
Quand lei figas se fan maduras,
Vèn l'òme alobatit desfruchar l'aubre en plen.

Mai sus l'aubre qu'eu espalanca,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Tu totjorn quilhes quauca branca
Onte l'òme abramat non pòsque auçar la man,
Bèla gitèla promierenca
E redolènta e vierginenca,
Bèla frucha magdalenenca
Onte l'aucèu de l'èr se vèn levar la fam.

Frederic Mistral

REQUISITORI (N°5)

Qu'avetz roeinat nostes vilatges,
vueitat las montanhas on
milèrs d'esquiras e de campanas
tringlavan au mei har.
Las lausèras, las peirèras valentas
que las avetz barradas.
Qu'avetz deishat partir aulhèrs
e lauradors, mestieraus de tot ordi,
qu'avetz l'aire de l'arribèra emposat
e l'aiga deus arrius.
Qu'avetz desmaridat un pòple de sa lenga,
de son amna, deus sons cants, de sas danças.
Que v'etz trufat de Caddeton lo noste pair
e las dròllas d'Aussau son gojas deviengudas
en çò de borgés saginós e viciós.
Qu'avetz deishat pèrde's los ordis
deus cerisèrs e deus pomèrs e deu hroment
e qu'avetz hicat au musèu raças de bestiar hòrtas e valentas
e vacas doças qui hasèn
beròis vetèths e lèit grassa, gramosa.
On ei la Basadesa e segur doman l'Aquitània!
Qu'avetz seleccionat a mort,
standardisat, rentabilisat, comercialisat
e hicat en preson bèstias hèitas tà pèisher

dens l'èrba hauta deus candaus.
Qu'avetz normalisat en Aspa, en Baretons,
los hromatges, praubòts,
en una pasta shens perhum.
Sordeis que tot, qu'avetz deishat a l'abandon
los cemitèris dens los vilatges morts
dont clavèn, ailàs, las escòlas
liuradas d'ara enlà au ventploi, a la gèira,
l'escòla on aprengom a cantar e a víver.
Qu'avetz plapat l'arrai de l'auga benadita,
emposoat lo limac
esmalit las abelhas
que los ajòus arrespectavan e cranhèn.
Desarrigat qu'avetz las pleishèras sagradas
on vriuletas e's prosejavan
dab auserons aus dias clars de mai,
destornat las cassoras,
esfaçat los noms deus tojars,
on las vacas èran urosas
de brostar la brana chucosa
en espiant lo mèste dalhar
au balanç deu dragon dens la lutz de l'arrós.
Mei non vien l'ausèth blu sus la trista laurada
perucar los vermiòts o las longas talòssas
dispareishudas, dias a!
Lo campanèr qu'ei mort.
La campana s'ei arrestada e lo darrèr soaire

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

beth temps a que l'an recaptat.
E jo totun, drin hòu, que canti tà l'aigueta
qui chorra dab despieit au tutèt de la hont,
uei espudida, uei tradida,
era qui portava la hida
e qui'ns guariva de tot mau.
E tu tanben amic, que cantaràs entau cocut
tau gòlis e tà la parreta,
tà la codèina e l'irrongleta!
Mes, ailàs! mei ne tornaràn,
melèu, un matin, calandreta,
la celtica laudeta
qui dens l'azur e's dèisha càder
briaga d'arraïis dab los esprits deu cèu ligada.

Rogèr Lapassada

LO MEDALHON (N°6)

Sus un tròç de vièlha tela
I a d'exquistas brodariás
Que son dau siècle darrier,
D'aucelons, de flors d'amella...

Es gausida, se desfiela,
Ie ven de tacas darrier
E pasmens m'agradariá
De morir ansin come ela

Dintre lo sen vierginèu
Color de ròsa e de nèu
De la chata que la garda

Come un brèu e, d'escondons,
De temps en temps la regarda
E l'aflora d'un poton.

Sully-André Peyre

L'ENFANT JOGA EME LEIS ESTELAS (N°7)

L'enfant jòga emé leis estelas
Dins lo grand relarg de la nuech;
Lo cèu es una canestela
De flors, qu'envèrsa sus leis puechs.

L'enfant escota sot leis aubres
Leis rossinhòus e leis grilhets,
E s'estona davans leis maubres
Que son nus e son familhiers.

L'enfant se tròba, dins l'abonde
De l'amplituda e deis sesons.
L'enfant recomença lo monde,
'Mé leis miracles e la reson.

Sully-André Peyre

REPREN TA RAUBA BLANCA (N°8)

Repren ta rauba blanca e davala dins l'òrta.
Pèr leis camins marrits meis pès son matrassats.
Leis jorns de v-uei volián non me leissar passar;
Pèr l'acorchi d'aièr ai retrobat la pòrta.

Lo jardin d'autres temps, florit de ròsas e d'iles
Es qu'un pantai ninòi d'enfants que siam estats,
Mai de badas leis jorns an vòugut m'arrestar,
Leis songes m'an dubert, dins lo vèspre tranquille.

Repren ta rauba blanca e dins l'òrta davala,
Me veiràs davans tu come antan me clinar;
Reconeiràs alòrs — ai lòngtemps caminat —,
La ropa deis vièlhs jorns, sorna sus meis espallas.

Sully-André Peyre

AU DIEU ÉTERNE (N°9)

Gisclar dau grand borbolh, o tu dieu poderós!
me cline davans tu dins la clara lunada.

E maugrat meis pèus blancs e ma barba de nèu,
m'an tirassat vers tu 'queleis cambas robinas.

Leis vièlhas sempiternas, enjusqu'au darrier jorn,
li treboles encar' dins sa prima dormida,
e quora van leis chatas emplir seis urnas au sèr,
tènan d'a ment ta cara e seguisson teis piadas.

Emé leis jovènts siás qu'espèran au lindau,
a l'ora onte li rai dau solèu s'esvalissan,
e, se passa un grison, tu ne'n fas pas defi.

Dintre leis Immortaus, sol barrulas de lònga
sus terra, e rèn te fai fòrça gaug dins son cèu
tant qu'apereicabas un peu d'erba verdeja
v-ò que doas voes amorosidas, au calabrun,
dins leis caudas meissons barbèlan arderosas.

Car mudaràn leis dieus e, benlèu, passaràn
fòra tu qu'as botat l'amor au còr deis òmes.

Pau Eyssavel (1925)

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

BOT D'AN (31 DE DECEMBRE DE 2009)

Vueja-nos leis esperanças
E leis raives dau jovent
Dau passat la remembrança
E la fe dins l'an que ven

Copa santa...

LA CANÇON DEL SILENCI (N°10)

Vèni, ausirem, anuèit, la Cançon del silenci,
la cançon que comença,
quand s'escantís, la nuèit, lo cant del rossinhòl ;
la cançon que s'ausís al doç cresc de l'erbeta,
la cançon de l'aigueta
que se pausa, un moment, al rebat d'un ramèl ;
la cançon de la branca
que fernís e que dança
desliurada del pes amorós d'un ausèl ;
la secreta cançon breçant l'ombra blavenca
del lir còrfondut de promessa maienca,
qu'espèra, per florir, un signe del azur.

Loïsa Paulinh

ERA NET DE SANT JOAN (N°11)

Ei 'ra net doça, polida,
Serena com un güelh-d'audèth ;
Eth cèu ua gran florida
De ròsas blancas a trèt.

Vien deths prats e derà sèrra
Onadas d'olors de mèu
Que s'estienen pera tèrra
E se'n pugen entath cèu.

Er haro, huec lèu enlumena
Tot eth torn com un solelh
Eths halhas se'n van a préner
Dera lum que tant se vei.

E li varan eths aubadas,
Com hilhas, pertot eth torn,
com hilhas qu'eth a engendradas
Tamb eth huec deth son amor.

Sembla qu'era hlama saute
Der un ar aute serrat ;
E volant d'un pòble an un aute
Tota 'ra valh s'a lugatalucat.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Era Val d'Aran polida
Eth miralh ei ue deth cèu,
De lums tam era florida
E tamb eths flairas de mèu...

Pòc a pòc totas s'amòrtan
Eths lums dera Val d'Aran ;
Mes eths perfums les ac pòrtan
Estrelhas a Sant Joan...

Òh ! que flairosa, que bèra,
De Sant Joan era net ei !
Com en aquesta ribèra
Enlòc mès la poiratz veir.

Josèp Condo-Sembeat

L'ASE NEGRE (N°12)

Morrut, ambe l'uèlh estonat,
L'ase negre vos regarda.
Çò que lo bòn Dieu li a donat
Se lo ten e se lo garda.

Es un bòn ase, l'ase negre
L'ase negre aurelhut ;
Quan corrís davant vòu pas segre
L'ase negre es un caput !

Se bòta jamai en colèra
L'ase negre rac e ric
E non jamai partís en guèrra
Pas que contra l'enemic.

L'ase negre es un bòn ase
Nimai plora e nimai ritz
L'ase negre, nom d'un vietdase,
Se noirís de flordalís.

Carles Camprós

LA LIBERTAT (N°13)

Tu que siás arderosa e nusa
Tu qu'as sus leis ancas tei ponhs
Tu qu'as una votz de cleron
Uei sòna sòna sòna a plens parmons
Ò bona musa.

Siás la musa dei paurei gus
Ta cara es negra de fumada
Teis uelhs senton la fusilhada
Siás una flor de barricada
Siás la Venús.

Dei mòrts de fam siás la mestressa,
D'aquelei qu'an ges de camiá
Lei gus que van sensa soliers
Lei sensa pan, lei sensa liech
An tei careças.

Mai leis autrei ti fan rotar,
Lei gròs cacans 'mbé sei familhas
Leis enemics de la paurilha
Car ton nom tu, ò santa filha
Es Libertat.

Ò Libertat coma siás bela

Teis uelhs brilhan coma d'ulhauç
E croses, liures de tot mau,
Tei braç fòrts coma de destraus
Sus tei mamèlas.

Mai puei, perfés diés de mòts raucs
Tu pus doça que leis estelas
E nos treboles ò ma bela
Quand baisam clinant lei parpèlas
Tei pès descauç.

Tu que siás poderosa e ruda
Tu que luses dins lei raions
Tu qu'as una vòtz de cleron
Uei sòna sòna a plens parmons
L'ora es venguda

J. Clozel

A LA MARIANNA D'AUVERNHA (N°14)

La vòle, la Marianna ;

La vòle, mai l'aurai !

Coma un ferrat de coire esquiçat un bocin,
E que pèrd tot son lustre al fons d'una solharda,
Tu, ma lenga, aviás bèl èstre genta e galharda,
Te caliá plan quauqu'un per te far sterlusir.

leu t'ai fretada : jos la posca e las rantièlas,
Ton coire tan polit que se vesia pas plus,
Torna lusir, coma lusís dins lo cièl blu
A bocada de nuèch, l'òrt clar de las estièlas.

Semblaves, per te mièlhs comparar, Cenrasson:
Rauba de cambalòt, morralhada, pè-nuda,
Ouau diantre que t'aurà, d'aquel temps, coneguda,
Pòt dire qu'aviás pas un èr d'estrafoisson ?

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Mès un bèl matin, ieu, coma una nòvia aimada,
Te menèrè pel braç, a la fònt, jols garrics,
Ont la brossa, lo tim e les ginèsts florits
Perfumon l'èr de lor sauvatja reboeimada.

Dins l'aiga canda e que tòca res de vrenós,
Car regiscla del ròc e sul sable s'alanda,
E sol, lo rossinhòl l-i beu, dins l'aiga canda,
Lavèrè tos pieus d'aur, ma miga, e tos penons.

Lavèrè tos penons, ta cara e tas manòtas,
E, quora te veguèrè al capièu d'un torrèl,
Prenguèrè tos pieus d'aur per dels rais de solelh,
E per un fresc parelh de majofas tas pòtas.

Te culhiguèrè alèra una guèrba de flors,
Non pas de las flors d'òrt, mès de las flors de landa,
Al bavarèl te'n estaquèrè una guirlanda,
E veguèrè tos uèlhs tan blus confles de plors;

Confles de plors de jòia aquò's la vertat, diga ?

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

E quand t'ès miralhada al miralh de la fònt,
La ròsa del bonur a florit sus ton frònt,
E ton cur a batut per ieu, ma doça miga.

Ara, amb ton palholet plen de ribans, sul cap,
Tos esclopons que traulhon a pena la codena,
E les quatre torns d'òr de la lònga cadena
Que pindòla dins ton bavarèl floricat,

Ambe aquò, n'as pas plus l'èr d'una pastoressa,
E lo monde parpand, qu'ara te coneis pas,
De te veire a mon braç, soreis e ditz tot bas:
Quò's un nòvi que passa aval amb sa mestressa.

Miga, quau z'auriá dich, quand totes a l'ostau
Te cantavon : Vai, vai te lavar, camaisada !
Tu, la Marianna baulha, e gorla, e morralhada,
Quau z'auriá dich qu'un jorn seriás cambiada atau ?

La Camaisada aüèi n'es pas plus ta borrèia I
Quò's La Marianna, quò s la vòle, mai l'aurai !

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Que d'aras en avant, miga, te cantarai,

Ò Marianna d'Auvèrnha, ò tu, nòstra Mirèlha !

Car la fònt ont ton frònt ròsa s'es atintat,

Ton frònt ròsa coma la flor de la pavia,

Aquela fònt, aquò's la fònt de Poesia,

Quò's la fònt de Jovença e d'Immortalitat.

Arsèni Vermenosa

L'AI VIST (N°15)

L'ai vist. E s'arodèlan elei a meis entorns,
desempuèi, que frairejan amb ieu. Son ombra aviá
chaspat la sieu cara que de rire cantava d'esperela
e sensa resson.

Anava que dançava un enfant encara, un masclon
pas'ncara.

Un pas, cauças blancas, camba leuja, seguissíá
lo trepador. Èri tancat. Un diamant fugitiu respondeguèt
a mon agachada : èra esmeravelhada, suspresa,
e son anar - lo sabes pas delembrar, còr - contunhèt
sensa de ieu, pavana qu'abraçavi de veire entre
s'esperlongava.

Michel Miniussi

PROVENÇA (N°16)

Li mots que li vòle son delebrats
Dins lo gorg de la carn d'un pòble,
La mar estrementís li barris de l'oblit,
Lo silenci s'escond dins lo silenci.

La negra nuech li vei cercar dins sa combor
L'aiga de rais qu'espèra
Entre es amont que jòga l'aura
E per l'amara gaug dis aglas.

Un sòmi li mourà, ma sobeirana,
lume resclaus, sòmi d'esclau,
E dins un rec de lutz senza cadenas,
Estèla e paga e gaug serà tot çò perdut.

Enric Espieut

LA CANÇON DE LA BALENA (N°17)

Aicí la Balena.

Es a engolir lo Marin
mai que mai desgordidàs
e coquinàs.

Aicí tanben lo radèl,
e lo cotèl,
e las bretèlas
que debes pas
jamai
oblidar

Los daquòs
amb de botons
son las bretèlas
del Marin.

A costat,
pòdes pas véser
lo cotèl.

Lo Marin
es sul radèl,
mas lo radèl
a caplevat
sus un costat,
tant i a
que pòdes pas

véser grand causa.
Lo daquòs blancolin,
a costat
de la man esquèrra
del Marin
es un tròç de fust
que n'assajava
de far avançar
lo radèl
quand la Balena
arribèt.
Lo Marin
se sonava
Monsen Enric-Albèrt Bivvens,
(marin patentat).
Lo Peissonèl Desgordidonèl
jol ventre
de la Balena,
si que non
l'auriái dessenhath.
La mar
sembla tan bologadissa
per çò que la Balena
l'aspira tota
dins sa gargamèla
per aspirar tanben
Monsen Bivvers

e mai lo radèl,
e mai lo cotèl,
e mai las bretèlas.
Te cal pas jamai
oblidar
las bretèlas.
Aicí la Balena
qu'es a cercar
lo Peissonèl Desgordidonèl
que s'amaga jol Pompidor
de las Pòrtas de l'Equador.
Aquel Peissonèl
Desgordidonèl
se sonava: Espilla.
S'amaga
per las raices
de l'alga bèla
que creis
davant las Pòrtas
de l'Equador.
Ai fachas
aquelas Pòrtas
de l'Equador.
Son totjorn barradas.
Lo daquòs en forma de còrda
d'un band a l'autre
es lo quiti Equador.

E çò que revèrta de rocasses,
son dos gigants:
Moar e Koar
que gardan l'Equador.
Sone les
que faguèron
los images ombrats
de las Portas de l'Equador
e que gravèron
totes los peisses que coetejan
de per dejós aquelas pòrtas.
Los peisses amb un bèc
se sonan:
Delfins amb bèc.
E los autres
amb un cap estranh
se sonan:
Verdons-martèl.
La Balena
a tornat trobar
lo Peissonèl
Desgordidonèl
pas qu'après
sa passa ernhosa:
es alara
que se tornèron amistançar.
Quand son ennegresits

los fenestrans
de ton batèu
pel marrit temps,
quand lo batèu
fa: wop!
de desesper,
que tot un cadun
n'es amar,
quand los bagatges
fan pas que lisar,
a metent tot
sens dessús dejós,
quand la Mama te ditz:
— Vòls te calar?
quand tot lo mond
semblan pintats,
siás.
essent pas al Sud,
essent pas al Nòrd,
Cinquanta Nòrd, Quaranta Oèst.

QUI VOU SABER QU'ES AQUO QUE D'AIMAR (N°18)

Qui vòu saber qu'es aquò que d'aimar,
Venga entà mi hèr son aprentissatge,
Jo li dirè qu'aquò n'es qu'ua mar
Calma tantòst, tantost plea d'auratge.

Aquò's un mau qu'òm non gausa blasmar
Ni se faschar que ns'apòrte daumatge :
Aquò's quaucòm qu'òm non pòt exprimar
que salh deus uelhs de quauque bèth visatge

Si tu'n vòs donc èster plan avertit,
(Lo bon Abat es qui Monge a patit)
L'amor no's pòt pintrar per poesias,

O, per lo mens, de las colors qu'i cau:
Mès, per conéisher o son ben o son mau,
Cau qu'amorós coma jo som, tu sias.

AUTOSTRADA LOS SARRASINS / BORDEU (N°19)

Cristina dei mauvalats
dins mon camionàs que vai querre la mar granda
ton sèxe de persègue
e de tabat verdau
fai sei païsatges de pluèjas nusas
a l'entorn de mon viech
confle
confle coma merinjana au pimentòli

macarèl Cristina
ta boca de cerieras foscas vai lèu emmantelar
o sabe
mon deliri de descauma e de benzina

Felip Gardy

O MAIRES (N°20)

O maires, maires, ma' valaas de l'aire

setz, un pauc e tot, la resta:

gaire!

N'a que dien: 'pas pas' e

son lhi paires:

disetz: 'Mah mah', vosautras que setz maires;

n'avetz suaa la front, possat

l'araire;

n'avetz desverumats

bo lo varaire

e clartrat bo lhi uelhs cròi lo

borre ai caires:

n'avetz fach sòrres lhi fremas e

lhi òmes fraires,

a l'istat fuec setz estaas nòsti

abeuraires,

e a l'uvèrn sensa brasa lhi

abrasaires,

per nòstra fam n'avetz cerchat

lhi asaires;

ente la tofa, n'éretz

lhi ventolaires,

setz estaas tot un bo

vòstri debanaires;

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

fasiè bon lhi pascatges
bu lhi chabraires;
n'avetz triats per nòstre mond
triaire;
n'avetz chamats bo la
vòutz di pistaires.

Tòni Baudrier

LO CHANT DE LA TERRA (N°21)

Zo vos dise, perfum, passarai tala 'na ombra.

E pus redde qu'un fum passarai tras lo riu.

L'arcana dins lo ciau durara mai que ieu.

E n'ai pas tant de temps coma l'aur de la ròsa.

Zo te dise, mar prionda, e sorda a mos prepaus,

Zo te dise, me'n vau - a penas si 'riebe.

Un rire de luna sus la cresta d'una onda,

E l'ai pas vist 'chabar. Un rai dins 'na gota d'aiga.

Ai l'atge, o es pertant ai l'atge de l'estiala.

E la solelh m'a coat dempuei lo primier jorn.

E la terra m'a portat, e me laschara pas,

Que lo fuec li cremava lo ventre.

E l'aiga m'a menat davant que fugués l'aiga

e que lo vent fugués lo vent. En la negror dau temps

ieu germenave. Que sui faugiera, aubre mai blat.

Que sui la peira e sa poussiere, e l'arma que lai duerm.

Que sui lo rire, la raïor, la dança, e lo sang de l'eternitat.

Marcela Delpastre

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

PALUNALHA (N°22)

Aiga clòta e neblalha au fons dels èimes
lo desespèr grandàs de la palús
s'ufra de bèus silencis viradisses
dins lo groüm de nòstras consentidas
rauset, dins l'aura, fiblarèl
coma nòstras destinadas d'orguòlh e de fanga...

e detràs i a aquela set
la lutz que se cèrca un camin.

Joan Frederic Brun

LOS MOTS (N°23)

Los mots son des sòus traucats.

Per jogar als osselets

ne vòle cafir ma pauma.

E ne faire gisclar son cant perdut,

ambe d'ulhauç de lusor nòva.

An delembrat çò que disián,

son tornats vèrges dins l'espandi.

Lo sòu traucat es vengut nòu.

Ne vòle faire de solelhs

e de lunas emai d'estèlas

qu'entre eles s'entrelusirà.

Entre dos sangluts de guitarra

s'estira un sègle de dolor.

Max Roqueta

L'ATAUC DE JOAN GENET (N°24)

Te vèsi, ombrejat de lutz serva, mas liure,
ambé tos ponhs de carn e tos cretges de siure.
Te vèsi, embugat de foliá-recaliu,
dubrir mans, barrar pòts, e caminar romiu,
pès-descauç dins la carce e nauchièr en espèra.
Te senti, atalentat de tota fam sus tèrra,
quichant lo cadenàs sens tibar los pecols.
Entre los presonièrs, siás milanta. Siam sols.

Te vèsi quora vas, rufa velhada d'arma,
partatjar las ansiás d'un jovent fins a l'arma,
condemnat a la mòrt coma un Crist-maufatan,
e bel a ne'n morir sus son pitre de sang.
Lo rebat de sos uelhs dins tos uelhs fa que siscla
lo darrièr crit de vida, avans l'escur que giscla.
Trencan lo cèl d'aquel raubador de vint ans.
Siás dins ton ombra, tu. La destral de tas mans
despoderada pels ligams, es poderosa
per la Revòlta Autisma e l'enarcada blosa.
Pissas tencha, sang negre, e cel, e sal, e mel,
dins l'aubre d'un còs blanc sens fuèlha ni ramèl.

Joan Pèire Cazot

AI VISEUT LOS JORNS DE VERGONHA (N°25)

Ai viscut los jorns de vergonha
Amb aquò mon temps a traucat
l'istòria entrumida dau monde
morre nud Grèus d'umanitat
d'òmes espelits de las ombras
an dich au mau Non passaràs

Ieu me ramente Barcelona
Espanha en flors de mar en mar
Dins ieu coma un sorelh repofa
l'estiu dau Frente Popular
Madrid Granada las Astòrias
son d'epinhas d'aur dins mas carns

T'ai tota en mon còr Catalonha
Montjuich los plans descaladats
e vese au canton d'una androna
la filha embé sa risa roja
fai petar l'ombra que s'acorcha
au sorelh de la libertat

L'aura bolega Una auba monta
que fai se levar los faidits

De noms me sagnan sus las bocas
coma d'amoras Tòrne ausir
los ròcs que trestomban Ferotge
chapla lo Dragàs mon país

Vint ans Mas de còps dins lo suau
las fònts son rajòu se trebola
Una ombra ton ombra Grimau
ensagnosida se i amorra
E d'un vam l'Alhambra aveusat
crema de temps dins la nuòch roja

Saique es de mau se faire un òme
Fai patir lo camin que vai
dins los revolums de l'istòria
de l'òme monina a l'Icar
Es de grèu de luchar de lònca
per la justícia dels pelaus

Bòrni idolant jot tant d'escombres
mon temps aurà pasmens sauvat
l'òme A dapàs de l'emboh monta
dòrs lo rescòntre que se fai
Pinhastre s'agandís son ombra
sul camin que Sant Jaume trai

LA FOREST MAGICA (N°26)

I a bòn pro que lo temps que dise es aplombat
jot l'amolonament dels sègles qu'an tombat;
- Agachatz! - Lo dardalh dau sorelh abarreja
sa jòia tresludenta a l'ombrum fresc e gai
d'un sèrre forestièr, que lo vent que l'aureja
assabralha d'un bram cantaire, e que ribeja
lo bronzin de la mar que raiva dòrs enlai!

Sus la mar movedissa e pampalhejarèla
que giscla en grumejant sas èrsas qu'atropèla
l'espandida dau cèl bluieja lindament,
e, per apasimar l'onda que s'entantina,
l'adrech vers la calanca aclina doçament
de boscases ramats, que son regrelhament
verdeja ta fonzor corosa, ò mar latina.

Entretant que l'estiu crema lo cabelh ros
la prima i espelís jot lo bòsc fresqueirós:
quand lo sorelh dins el colina una esclarida,
se muda en escaborn l'arsura de son fuòc:
darrìers se vei, sobrant la plana agibassida,
un puòg rufe enautar sa lausa enregdesida
- rufe e fièr coma tus, país de Lengadòc!

Sordissent, en plen lum, d'entre d'asclas de bauces,

davalan, d'amondaut, regde coma d'ulhauces
a rajòls clarinèls de flums'scarrabilhats
son aiga penjarèla e neblasa esfolissa
sa polsa floquejanta als penjals rascollats;
puòi, per se solombrar s'abrivant als valats
se ié debana, adonc, siava, apigrida e lissa.

I agrada d'aliscar sos ribeirés florits
que minhòta en passant de son cascalh que ritz.
Çò qu'alenan d'odors lo boscatge e la prada,
amai lo pin negràs que trauca lo cèl clar,
l'erbeta trainarèla e l'aubrilha adrechada,
lo flume acampa tot, e vai, de rebalada,
l'engorgar dins l'immens amarum de la mar.

L'encontrada tant bèla embé sa mar tant blava
èra coma un celèstre a l'uòlh que la mirava.
- Mas lo gasolh de l'onda e lo mormoladís
dels aubres, brandussats de l'aura friarèla,
nimai lo caumanhàs dau cèl que replendís
son pas lo pus grand gaug per lo que se gandís
vèrs la forèst clausida e vòu trevar per ela.

Se ié flaira e vei pas que l'ombra solament
o l'arrajada dau sorelh que, per moment,
lambreja sus lo ram ont l'aucelilha canta
la siava joventut de l'an au mes de mai:

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

- una viva novèla, urosa e festejanta,
i espompís lo trelutz de sa glòria emmascanta;
qu'un regardar tant bèu digús n'a vist jamai.

Loís-Xavièr de Ricard

EDICIONS TALVERA

De libres en linha, descargadisses a res-non-còst.

Colleccions:

- Esbrighalhs, se parla de tot
- Lengas bastidas, sus las lengas construchas
- Lengas del monde, sus de lengas vivas
- Mistralenc, l'òbra de Mistral
- Primadièrs, de libres vièlhs que fan servir lo mot Occitània dins totas las lengas

Catalògue e libres sus :

<http://edicions.talvera.free.fr>.

L'APARISIO (N°27)

Muza del cant sagrats a ma membransa
Record fielmen tot cant auzi ni vi
En las vezios ce m'aprest a mentaure,
Et orna las del mers abelimen
De ci ta man para il cauzas ce toca
Per li dezer ce no pot desjecir,
Sai on Valena e Montferrier verdis,
Lai on Treviès e Santa Cros blaveja
Es tu c'aci serca el fil de ma maire,
Es tu ce vai demandar cada jorn
Al puegs umils, a las fons inhoradas
On lo seleste espir cuja trobar.
Eisaug mon prec, e sel pueg despeitats
Senhoriran lo soberbi Elicon
E per mon jenh seran la santa colla
C'auzi los salm sitolats per David .
Eisaug mon prec, e sil fon purior
De Castalia aurait a m'inspirar
Com autres fez Siloë ni Jordan,
Ce trop oblida un mon desconoisien!
Adonc portats als londonor ribal
Vizitaran mei cantar los estajes
Del grans e las cabanas del berjier!
Vezer los ai semnar las maestransas

Pertot del ben, e beleu lor er dat
Sicom ais cant meravelhos d'Orfeu
D'esmover rocs e feras domesgar!
Ja lo solelh de ma vida mortal
Al siu miejorn totescas pervengut,
Per nova plaia a son colcan clinava.
Era lo temps on floris l'albespin
Et on lo gruec auriol fai son nis
Sul rams ausor del pibol o del vernhe.
Erran un jorn per li brujás peiros
On tan soven espasi mas tristezas,
M'era pujat al somsim del Treviès.
D'aci'estan vez a vez remirava
Li pueg lontans e lor blaus orizon,
Li camp vezis e lor gaia verdura
E denan mi, com si foso a mei pès,
Li calme fluc de la mar de Malhorea
Sintilhejan soz lo rai trasluzen.
Sobte, permest un d'acel dezirier
Ce van fantan a la vegada mons,
A mos uelh tot embalauzis s'ofri
L'aparisió la pu meravelhoza,
D'enconoguts resplandres ademplen
La seza umil de mas contemplazos.
Frontier m'avia Anjel a blancas alas,
A radios vizaje e don l'esgar
Era tant dús c'auria al pu cremos

Dat ardimen e provocat fizansa.
- No temer res, fil de l'om, so me dis
Lo mesajier selest, sui Ariel
Dels esperits ce formo el cor divis
Un del menors, e sai ai per misió
T'asabentar de l'umana teudisa.
En aquest jorn Diu te vai autrejan
so c'a ta vida as tan cobezejat.
L'Omnipoten sel gazardó devia
A l'om c'ades sol una veritat
Li demandava ab aianta fervor,
Et aitan procs c'el drejurier d'antan
Miracle o senh prodejios imploravon.
Envezibil a tot esgar mortal,
Del Pasefic totara corsejava
Las islas on anava enisian
Pobles novels a melhor endesti
Can agi man venges te revelar
Lo misteros esperital eser
Ce rezumis la creasió terral,
S'immortal vida en lo temps e los Ajes,
Sas veras leis tan cant viu en est mon
E son contuni endefenit Proses.
Fai lo tiu pro de las gran maestransas
Ce te venc dar, e'l mon posezirá
Caucas vertats de mai e poirà far
Un pas novel en sa via eternal

E s'asension en las rejios sobranas.
De la mia arma ensenhador divin,
Respondi m'ieu a l'Anjel vizitaire,
Cal res de mest las maior n'il melhor
Pogra valer l'incomparable ben
C'en acest jorn sai venes me profere ?
Longa sazó semblei al viador
C'ars del solelh par polsozas estradas
Après lo dûs ombralh del ver plaisats
O'l riu frescets ades vai sospiran.
Ar ta paraula es ma consolasió.
Me mostra'l fi d'acel viaje penos
Et er a m'arma el sobeiran remedi
C'a sas langor donará garimen.
Merses a Sel ce t mandan a m'ajuda
Autrei la forsa a l'éisa frevoleza
E si pot far, lancan li ven a grat,
Levar el sol al fond de l'Oxiden.
Donc, poi te lez, denha encoi m'adubrir
De la vezió li camp meravelhos
E dona me contemplar aban ora
Del Creator las divinas entensas.
So me disist: Sai te venc revelar
L'om d'acest mon e sel de l'autre mon.
Anjel beneit, compli ta promesió:
Di me don vèn l'esperit et on vai
E perce sol, mest trastûg los eser,

Pel Religió l'om es purificat.
Bonazurat er can m'auras apres
Dos ensenhar captals entr' el capital
Cal lei eterna, universal, innada,
Goberna l'om sul terra del vivens
E cal desti l'escaris otra tomba
En aces mon e'l mons avenidor.
- A t doctrinar de totas estas cauzas,
Respos l'Anjel, sol sui aisi vengut
E, sul miu cap pauzan la sua man:
'Om, fil de l'om fas el, per un mumen
Reseup e gard ab los aibs umanal
Alcus de sel don fruit nostra natura.
El dis: desen, me senti trasformat
Com si autre om fos en fag devengut.
Mas facultats estavon eisalsadas
A l'ausor gra c'emajenar se puesca.
A travès de l'immensitat vezia
Un gran d'arena al fin fond de las mar,
E pogra auzir l'amoroza tordola
Faire sos jem pel verdejan boscajes
Tot entorn mi, espeitacle ses par,
Avia cais la Terra tot entieira:
Sai acil nobla e jeneroza Europa
C'ins en son se garda el destis del mon;
Lai sil celebra e sobrantica Azia
On tant pobols an lor premier paren;

Alhor l'adüsta Africa enconoguda
Encar permei sos dezers arenos;
E neis no sai si ma vista enganad.
Non ensercava il silvoza America
E'ls novel mon pel mar austral dispers.
'- Fil de l'om, dis Ariel, as a veire
Oimai de prop tot cant vezes de lonh.
A sel perpau no sol vuelh soz tei uelh
Metre en vezios raian de veritat
La barbaria antica del prims Ajes
E la final enteozi de l'om,
Mas encar vuelh t'aduire a parlamen
Ab tûg acil c'en los segles pasats
Saupro d'amor, de coraje o d'enjenh
E can servit en calacom faisó
Al progresiu enan de l'Umaneza.
Irem ensem vizitan lonh e pres
Trastûg li loc c'el jenre uman grazire
A de servar en eterna membransa.
Lai a l'ombralh de s'il santa figeira
Budda conces la pura Entellijensa;
Vecte 'ls dezer de Sin e de Faran
Vecte l'umil crepia de Betelen ;
Acela plana es sil de Maraton ;
A sel destreis moric Leonidas ;
En acels orts ensenhava Platon;
Aci del siu sanc la casta Lücrezia

La libertat romana fecundet ;
Aci pel Sel Juana d'Arc rezervada
Ad ausors fag gardava sos anhel;
D'aisi vei sel Rozental de Leibniz ,
En son joven permenada grazida,
E li gran bruelh on de l'om de natura
E de sas leis pantaizava Juan-Jaume.
Lai e pertot on l'umana linhada
Reseup alcun descomunal exemple,
Lai e pertot on cazec alcun sem
D'acela gran perpetual Revela
Ce comenset a l'orijen del mon
Per fenir sol al consommi del temps,
Aci l'Autisme a ta pietat garda
Nobles devis et autas ensenhansas.
As ad aprendre il siensa de l'om.
Ci miel la saup c'els enjenh sobeiran
Sels esperits d'eleita c'an creat
L'ome moral, trasmudat lo salvatge
En barbarin e, perfazen lor obra,
A Seviltat l'empenheron a tensa ?
Del jenre uman el prims estitutor
T'esvelaran alcus de lor secrets
Trevan sul sim temendos don portet
Lo Decaloc als efan d'Israël
Abdos nos vai esperan Moizen
De sert veirem Licurge en sela Creta

Don no devia a Sparta mai tornar,
E sai en cal foresta plora encara
Manco Capac sa preterida glòria.
Mas, aban far estas peregrinansas,
Cove c'al Prim conoscas lo comens
D'aceste mon e de l'uman linhaje
Ací será nostre punt de partensa.
Ci posezis primás las orejinas
Del remanen sap de leu l'orde e'l sen
- Condui , condui me al pu tost, oi Anjel,
Escridei m'ieu, en vedensa et auzensa
De sil vezios veramen sobrumanas.
Ieu trefolisc saber cal fo l'aurora
D'est mon donat a l'om en eretaje
Senh eternal de la Bontat divina
Ce res a nostra escata no deven
Li autrej et l'eser e lo Proses.
Calei, ce ja las vezios caòticas,
Pujan de tûg li laz de l'orizon,
Volatejavo en l'aire trebolit
A for de nebla escura a far paor.
Ans tota cauza Ariel me mostret
Lo primairal Aje de nostra terra
En formasió, lancan l'Ansian del Jorn
Pel man de las podestats anjelic
Aparelhava e fargava acrest mon
Ab l'aiga, el foc e'ls autres elemen.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Li temps uman d'enmei acelas ombras
Sorzeron leu e denan mi pauzeron
En lor engrama e sorna majestat.

Frederic Ròcaferrièr

LO POTON (N°28)

A-m-aquesta ora, pròche o luònh - quau sap ont es ?
plorant sus lo pantais que son còr n'a lo breç
una femna benlèu se languís amudida

Espèra e se languís, espèra un potonet.
Un poton, es la fònt qu'abeura lo qu'a set
es lo baime que sana e lo pan de la vida.

Vèni, labech, e fai a mon comandament
pren e vai te'n portar a-m-aquel còr vivent
lo biais que deu mansir lo dòu que lo borrèla,

sabe pas onte l'aura a la fin l'adurrà
sabe pas mens ont vai e que se pausarà
un jorn, ben luònh, dessus una boca orfanèla.

Joan Carles-Brun

DANDA TALINA (N°29)

Ilh ven ju per lo viòl
lo matin ben bonora,
en sopeteant, bo siu baston,
per la messa premiera;
lo mochet florejat
se la testa blanca,
lo tricòt ricamat se la còta niera;
mas vos conoisso encà, danda Talina!
Lo temp passa,
mas vos setz pas chambiaa.

Rit.

Danda, Danda Talina,
la joventut avetz encà escricha
se la front.
Vous bevetz l'aiga de la font.
Danda, Danda Talina, vos me fasetz
navisar lo bèl temp,
lo pus bèl temp passat.

Ilh me fai navisar:
la sia bèla casòta,
lo tropèl, vachas e veèls,
lach e bur ente la sia cròta;
lhi sie prats tuchi vèrds,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

la sia bealiera, lhi mias braias eschancaas
se la ceresiera.

Ma eira ilh es restaa bo na jalina,
ma ilh es contenta
coma quarant'an fa.

Masino Anghilante

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

NELLIANAS (N°30)

sic vos non vobis

nives

nellificatis

miu

só

su'

riu

niu

flor

do'

briu

tau

'len

au

son

'rós

blos

Bernat Manciet

SECRET DE L'ERBA (N°31)

Secrèta patz, ombra dau carrairon,
mond escondut de la formiga,
tan doça jot lo pas en la foscòr,
m'as aculhit coma una amiga,

E beves drecha a las fònts de la nuòch,
drecha en l'escura muda,
despuòdi que dau frònt lis dau puòg,
l'ombra t'èra venguda.

E de saber l'envòu dau perdigalh
e lo suave pausar de la palomba,
miraves lo cèl nud, linde miralh
tan desèrt que ta comba.

Mas pura antau la flor dau trentanèl
e mai umila que la mauva,
ambé las estèlas au cèl
tressalisses au vènt de l'auga.

Max Roqueta

LA FONT (N°32)

Long la via que mena a la montanha,
freida e clhara, de la ròcha sòrt l'aiga,
corre laïns per la montanha, lutz al solelh,
ritz al mietg de las pèiras e chanta dins l'èrba:
« Mi som fresca e pura,
aiga que naish de la nèu,
levi la set an aquei que pàsson
e van per la montanha,
som la contentessa dei bèstias que vénon beure.
L'èrba fresca per lor fau creishe,
las flors per las bèlas filhas fau fiorir. »

Romina Casone

Vinai - Val d'Estura

Escòla elementària, classa de cinquena.

concors 'Prouvenço parlo' de 1988

LOS BATEIRES D'ESTRADA (N°33)

Ieu sei le combatent
De na causa perduda
D'un temps au bòrd dau temps,
D'un país obledat
E de gents sens memòria.

Sei combatent rolhit
De córrer la campanha
Entre los enemics
E de parar daus faus amics
La paubra tropa batuda.

Sei sodard oblijat
De menar la batalha
Luénh dau chamin aisat
De l'armeia reconeguda
Fòra las leis de la guerra.

Mas z-ai semblat la tropa
Au mitant de l'oblit
E lendonc z-em saubut
Que la sola patz daus vencuts
Z-es la victòria.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Le fuec z-es rescondut
Sot la cendra esfregida
E le bòsc mòrt que z-em metut.
Mas si sem ben prés de purar,
Qu'es mas de veire le fuec fumar:
Desja brillhon las auvas.

Piarc Bonaud (De niaulas e d'estialas, 1971)

NAISSENEA (N°34)

Sei nascut de quèsta tiarra
Alencòp mòrt e mejauvença
Ante florís l'aubespín
Ben avant lo dematin
A la darrièra de guèrra
Prima de l'esperança
Dins la granda viala
Pelauda
De 'na femna maurela
E d'un òme tirat dau Nòrt
Mon paire de barena
Alencòp doçor e frejura
Ai par ma linga assedrada
Lo recorson de la niarga
E dins la testa desbòijada
'Na pensada de defòra
Filha au pitre popelut
Au cuol plan rebondut
Dins lo plais d'enfança
Quand se pica la vergonha
Que taborla lo sabaton
Au vielh cledon
Amb la linga molhada
N'estiala ensurcilhonada

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Estiala roja sus la chamisa

Daus Partisans

Sei nascut sus lo chamin

De Sent Jaume

Li sei totjorn un pelegrin.

Jaume Chauvin (1976)

FEMNA (N°35)

Femna
ta man d'ala e de mial

sina
davala
raja

Femna
ta man de luna e de sal

cèrca
arpena
palpa

Femna
ta man d'irange e de val

lisa
rebrica
aima
plaser

Ana Isac

UN CÒR PASSIT (N°36)

Un còr passit passava a d'apasset per òrta
entre les agreniers espinós des campàs
anava plan planet caminent per compàs
un grand para-lagremas au coide de l'aòrta.

L'amor picava dur e la castanha fòrta
de sei rais li tombent dessus coma un clapàs
fasiá susar lo sang que marchava a cha pas
un cardiograma las lòng de la dralha tòrta.

Una mosca en lo viant diguet : 'Lo malaürós !'
Anarà pas ben luench d'esto ritme foirós
e vai leu s'acabar sa gòia d'aventura.'

Un òme regardava aqueu sarret d'en aut
e pensava, au dessenh dei moviments finaus :
'Fai un polit poèma aquesta d'escritura'.

ESCAIRAIRA LA VELA (N°37)

Escartaira la vela
e ufla-te d'ersada.

La nau descabestrada
anarà cap abans,
se lo Peugue, aquò's Tu,
e qu'aital la saquejas.

Çò que mena al Deluvi,
a l'aigat, a la nuèit,
al caòs extremièr,
s'aquò's Tu, qué me fa
lo rambalh qu'i descai
aqueu mond amudit
e sas vanas semblanças?

Escartaira la vela
e ufla-te d'ersada.
La nau descabestrada
anarà cap a la
que m'a a de còr e d'anma,
se lo Peugue, aquò's Tu,
e qu'aital la saquejas.

Franç Bardòu

DAVANT TU (N°38)

En bòsc de nívol
lo gris del fuòc
l'ai talhat

un det
o la tèrra
barrats
los pòts
sus la sarralha

amb la montanha
dins la gàbia
se pòt pas
dormir

sus la chiminèia
un armonicà
ont pausar lo cèl?

agachi las fendasclas
clavadas
de l'endefòra
coma los borrihs
a la ribièra

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

la sola remembrança
de la posca
sul camin
es lo vent

lo negre
li tombava
fins als pès

Olivièr Lamarca

PASSAR ETH TEMPS SENSE PENSAR (N°39)

jo voleria èster
coma eth mèn gat
que se sè e demore
deuant dera hièstra
e garde eth temps
e lo ve a passar

e dilhèu pense çò que harà
mès se'n sap desbrembar
quan torne a veir virar
es huelhes, e eth temps, e eth deman

jo voleria èster
coma eth mèn gat
que cada maitin
quan se lhèue
daurís es uelhs
entà tornar a començar

e non decidís que passèc
ne se agèr l'acertèc
ne se aué saberà endonviar
era hièstra per a on guardar

Montse Cuixart

LAUS DE L'ARRÒSA (N°40)

Arròsa lo desir d'arròsa tota poblada
de pitralhs e d'ausèths
d'aigas las destraubiadas
dens l'abri's d'un petal tots los casaus
obèrts e sorelhs d'estaminas totas sorelhs
d'aubas cridadas a d'escurs e vaden los dius
per te brumir desir large d'arròsa
impacienta arròsa si te hidas
aus espalms de tons òrles si
carn dessús carn d'un sol tenent
mès enlà brigalhaira
de bossòcs d'arreplecs de solars
e'questa auba elastica de lunhs
si t'en-hantaumas de horras e d'arròsas
qu'es cèu trist mès los destruits e mès auba e mès boca
arròsa ende tu flòc
de lèrmas aubre
lenga d'arredims d'enlugareis...
tot desir e tot tacas !
de sauror son pas son que de sós levadís
las dotz amassa se desgahan aubre
de dotz tota la bastissa e de desbòrd
e d'engana suau

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

on se resòlv en la lenga lo péu
arròsa saura on los huecs tots hissats
si deu jorn cloc lo desdús e s'arregussi
la porpra ua ombra de hautèir
o labiaus armadas escambi
arròsa chuc
per ton vueid estivàs de huecs anueitats -
lo lecar

Bernat Manciet

LA VENUS D'ARLE (N°41)

Siás bèla, ò Venús d'Arle, a faire venir fòu!

Ta tèsta es fiera e doça, e tendrament ton còu

Se clina. Respirant li potons e lo rire

Ta fresca boca en flor de qu'es que vai nos dire?

Lis Amors, d'una veta, emé gràcia an nosat

Ti lòng peus sus ton frònt pèr ondadas frisat.

Ò blanca Venús d'Arle, ò rèina provençala,

Ges de mantèu n'escond ti supèrbis espatlas

Se vei que siás divessa e filha dau cèu blu;

Ton bèu pitre nos bada, e l'uelh plen de belucs

S'espanta de plesir davant la joina autura

Di pomas de ton sen tan redona' e tan puras.

Que siás bèla! Venètz, pòbles, venètz tetar

A si bèu sens bessons l'amor e la beutat.

Ò! Sensa la beutat de qué seriá lo monde?

Luse tot çò qu'es bèu, tot çò qu'es laid s'esconde!

Fai veire ti braç nus, ton sen nus, ti flanc nus;

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Mòstra te tota nusa, ò divina Venús!
La beutat te vestís mielhs que ta rauba blanca;
Laissa ti pè tombar la rauba qu'a tis ancas
S'envertolha, mudant tot çò qu'as de pus bèu:
Abandona ton vèntre i potons dau solèu!
Coma l'èurre s'aganta a la rusca d'un aubre
Laissa dins mi braçada' estrénhe' en plen ton maubre;
Laissa ma boca ardènta e mi dets tremolants
Córre' amorós pertot sus ton cadavre blanc!
O doça Venús d'Arle: ò fada de jovença!
Ta beutat que clareja en tota la Provènça
Fai bèlas nòstri filha' e nòstri dròlles sans;
Sota aquela carn bruna, ò Venús, i a ton sang,
Sempre viu, sempre caud. E nòstri chata' alèrtas
Vaquí perquè se'n van la peitrina dubèrta;
E nòstri gais jovènts vaquí perquè son fòrts
I luchas de l'amor, di braus e de la mòrt;
E vaquí perquè t'ame - e ta beutat m'engana, -
E vaquí perquè, ieu crestian, te cante, ò grand pagana!

Teodòr Aubanèu

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

LA MOÇADA (N°42)

O Trobairaire ! as l'ufan de congrear de cantas
Qu'al temps avenir los òmes redirà.
Agacha lo lauraire etèrnament obrant
Suls camps que sempre auràn segadas resurgantas!

Las relhas an crosat de regas qual sap quantas!
Lo terraire es com un palimpsèst ont, laurant
Suls bordons dels aujòls, los pacans botaràn
Sens fin meteis semen de granas bategantas!

Los blats que bèl-temps-a lo cròs fasquèt florir
Son los paires d'aquels qu'ara, per nos noirir,
An raubat a la mòrt lor espiga daurada.
Atal, Trobairaire, fas, dins los bordons d'antan,
Novèla curbison subre la vièlha arada;
deman, d'autres segràn ta moçada, - en cantant.

Antonin Perbòsc

PER UN NARCISSI (N°43)

Per un Narcissi

l'anar de son còs mut se mirava dins l'aiga

frega-bronzissíá son vestit ispre de tela rufa qu'acrancava una rómeç aguirlandida d'un sause rosselh a la bròca seca d'un garric; las fuèlhas cracinavan jol córrer de sa camba lassa; s'alisava lo pitre per la camisa mièg dubèrta mentre que lo vent...

l'anar de son còs mut se mirava dins l'aiga

l'esclau èra estacat a la còrda de pèira; sa man cercava son cap e sa man furgava sos pèlles de desirança; sa cara s'enaaurava de la jòia d'una mòrt; sa man cercava son còr.

l'agrat de son còs mut se mirava dins l'aiga

i a temps una dròlla l'aviá seguit a la broa de l'aiga; avián begut amassa una taça de vin, negre, sorne, qu'aviá feitas lors caras mai claras que l'entrelusir de boscalha; sa man fernissíá.

l'agrat de son còs nud se mirava dins l'aiga

gaitava, de longa; las causòtas blavas e vivas, los casses ronhoses bronzinent de ferum e la tornada parièra de sa cuèissa alisada.

l'agrat de son còr nud se mirava dins l'aiga

los bòsques èran cauds e lo cèl negrissíá; dont mai veniá la nuèit, dont mai son agach s'atrumava, asuaudit de tubas doças e candas; lo babau de son sénher s'arrapava a la flor pesolhièra; Narcissi se levèt...

Xavièr Bach

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

TOTA LENGA ES LA DE L'OSTAL (N°44)

Tota lenga es la de l'ostal
o pas que bruch sens poder sul silenci.
Las paraulas se daissan menar
al masèl coma aqueles buòus
que vesiás pastencar dins la comba
bana contra bana, e coma
s'èran juntats pel jo encara.

Ives Roqueta

SANT JOANT (N°45)

Atubarem los fuocs
la nuech de Sant Joant,
e un aute ciel
la montanha sombra
piquetaré d'estelas rossas
Lo reire sang,
pus clhàr,
una gòig lordina
bataré en els pols,
e la grinor
se largaré a l'auga,
dal temps que l'uchaa
dedins l'encharm de la nuech,
congriaré lo nom
e la façon pomposa,
a lo fuoc secret
de l'istat que monta.

Bep Rous

BÈL JOVINET (N°46)

Bèl jovinet s'estava al bòrd dal Talhament
e lo chanet japava nele tamben content
Passa aquí lo patron 'Olà, bel jovinet,
te lo pago cent francs lo tio jaios coret'.
'Bò ben, senhor patron, per cent franc te lo dau,
serai jaios l'estes, bela senza rire empau'
Ja son passats sies mes bèl jovinet s'n'en stà
al bord dal Talhament, bo lo chanet acuchat
Passa aquí la padrona e al vé i sio pel aris
qu'al solelh arlùsen coma la fior dal narchis
'Aquei tio rissolin d'òr, se tu vos me li donar
bel jovinet te tròbo en pòst per trabalhar'
'Prene-li tuchis, frema, que nosauti paures siem
e meme senza rissolin nòsta jai l'estes gardem
E tot content s'nen vai sal pònt dal Talhament
per portar sus l'eschina aquei grands pes de ciment.
Ja son passat sies mes e lo pònt al es fenit
e lo jovinet dins sio còr sempe de mai al es ferit.
'Que fas aquí a Triest, bel jove tot pauros?'
'Io sio desocupat e pòrto la mia cros'.
'Dona-me ta santat, que io te fau trabalhar'.
'Pren-te la mia santat ja que me chal minjar'.
Sonas, pauras quiòcas, sonas l'Avemaria,
que lo jovinet al tórna pien de malinconia.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Sonas, pauras quiòcas, sonas lo Matinet,
que oròmai es vielh aquel bel jovinet.

P. P. Pasolini (virada P. Bec)

ALORASSA (N°47)

Un rebulh de nivols es passat,
Mas non es demorat.
A la raja del solelh, la terra creda
Patís, prega e espèra la pluèja.

Lo qu'espèra languís mas l'esperat se'n ritz.

Lo temps s'encabana, mas lèu,
Se tòrna, ailàs al bèl.
Se'n vira un pauc del blat que creba,
Deus escargòls al sang virat,
E deus grapals tots carcinats.

Lo qu'espèra languís, mas l'esperat se'n ritz.

Albres e flors assedats,
se desvestisson pel prat.
Pas un pial d'aire,
Plèu mas de brasas.
Los limaçons se desespèran.

Lo qu'espèra languís, mas l'esperat se'n ritz.

Brigita Miremont

LE CERESIERA ILH NEVON (N°48)

Le ceresiera ilh nevon
ente l'àira tebla,
las flors d'las arlitas
se paron nint da las abelhas,
tot la chanta:
lhi merles, lhi valons, lo pomier qu'ai anta,
tot la chanta.
Magali, Magali,
tu que pòs pus cantar
quieta venes a la Bustiera, corres da pertot:
dessot a la ceresiera vielha,
a l'aviron dal fnasil
(antsambusele-te nin filheta!):
pren lu viasòl dessot a la castanha d'Inda:
siu al champ sobran
con en pauc d'rosaa enti uelhs.

Jacolin Bortela

LA LUNA (N°49)

Che fai tu, luna, in ciel ?

Dimmi che fai,

Silenziosa luna ?

(G. LEOPARDI)

Cada vèspre, dins lo cèl,

La luna silenciosa,

Blava cara dolorosa,

Aluca lo seu calelh.

Dessus las òbras de mort,

Las roinas amolonadas,

Las joinas vidas segadas,

Sa lusor estrenh lo cor...

Subre 'ls acrins ennevats,

Son rai blave s'espaceja;

Dins la mar se miralheja;

Lusis suls desèrts cremats...

Davans que l'òme foguès,

Lusissia tala coma ara,

Fasia pietadosa cara

'peravans que patiguès.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Es perquè ? Per çò que viu ?

Es pels òmes que lusisses

E que, silenta, patisses, Blanca luna ?

Es per Dieu.

Marcèl Carrières, 1942.

LENDEMAN DE FIÈIRA (N° 50)

Dins la botelha vuèja demòra ges de vin.
Pausi mon escudèla; la sopa va fregir
Mas la pòdi pas beure, la tornariái vomir.
Sièis oras al relòtge, tot sol me cal partir;

Cargui la pèl de bèstia: me vòli plan vestir.
Ai lo fèl sus la lenga tant lo fetge me dòl,
Lo cap que me torneja, l'aranha fa trantòl.
Defèci de ma vida : se pendolar pel còl...

Sul nas quicòm me fissa, benlèu qualche biçòl.
Escampi l'escudèla, escantissi lo lum,
Barri sus ieu la pòrta, prautissi l'estorrum
Que raja dels estables. Sentissi lo porcum.

Lo vent negre m'eissuga tres gotas d'amargum.
« Aquela aiga de raja » cantava lo pepin.
Caissals que se reganhan per voler me morder,
Mila flors sus las tombas per Totsants van florir.
Sarri fòrt l'aguhada, segrai lo meu camin.

Un mes, una altra fièira, mon amic e de vin.

ALBA DE L'INTERLENGA (N°51)

Un amic que me comprenha
Dins cada pòrt de la nuèch.
L'amor es sus cada lenga,
L'estela sus cada puèg.

Lo rossinhòl que me crida,
Gingola pas mai lo chin.
Per cercar l'alba complida
Partirai dins lo matin.

Pas degun que me sostenga,
Perqué me tiran del lièch ?
Un anèl sus cada lenga,
La ròda: serai al mièg.

Lo rossinhòl que me crida,
Gingola per ieu lo chin.
Veirai pas l'alba complida,
Morirai dins lo matin.

Mas la mòrt cal que me prenga.
Tornarai ligar lo cluèg.
Ligam viu de l'Interlenga,
Sens ieu lo pan serà cuèch.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Un rossinhòl totjorn crida.
Per apasimar lo chin
Se lèva l'alba complida,
La primalba del matin.

Joan Bodon

IONE A LA FUELHA BLANCA (N°52)

Per Enric Pourrat d'Ambert.

Piucèla! Nòvia !
lingi batedís,
prim parpalhon,
Pensada!
Ausissi ton còr,
lençòu estaloirat,
e quand, nusa, m'espèras.
Un còp, en la vau de Laga,
tocant Ambert d'Auvèrnha
ambé ta ròda de fortuna,
t'ai vista a ton creissènt,
e de martèus ti bacelant.
L'aiga filava e ti pastava.
Ta carn moissa passada au dralh,
puei si formava
ais eissugants.
Vòstra òbra es dins mei mans,
Pretzfachier de Genèsi,
e meis uelhs fan tres-tres.
Car mon araire es lèst.
A l'estève lo sènti que va fonsar
darrier lo coble que saup

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

lo perqué de ma lenga.
Oli de saba, remontant, despestelatgi,
Redde arborat, puei traucant rusca,
Ara mi fau laurar
lauron.
E matrimòni fach,
grelharàn lei seguidas.

Jòrgi Reboul

ETH ERIT (N°53)

Hèi! eths Gascons! qu'èm un vielh pòble
D'arraça pura e de sang nòble.
A Ronçavaus coma a Mureth,
Qu'ensenhèm çò qu'entenem èstre.
Arren qu'un Diu, arren qu'un mèstre!
Tau èra eth crith deth noste endret.

En eths gotèrs dera montanha,
Eths estafièrs de Carlesmanhe
Non s'aventurèn pas en vanh...
E, mes tard, a 'ra negra tropa
Deths Francs Crosats, aths peu d'estopa,
Que hasom vomir quauque planh...

Per un no arren, prèst a nse bàter,
Un coma dus, dus coma quate!
D'Armanhac, Lahira, Mont-Luc
E-d Arrì de bèra memòria
Non la panèn pas, a'ra Glòria,
Quand s'en copèn eth loé talhuc!

Francés! Espanhòls! plaça! plaça!
Ai! qu'ei eth Plumash-Blanc qui passa!...
Parìs! saluda eth Plumash-Blanc!

França! eth tué Arrei qu'ei de Gasconha...
Pr'amòr d'aquò, gara a qui'u honha!
Aquò hè qu'ei brabe e galant...

Que Diu sab s'òm a de qui tengue!
Donc, cada arrasa a de mantengue,
Permé que tot, ed crid de qui a.
Qui pèch, que pèch, qui brosta, brosta:
Nos, hom tostem mèstres à nosta
E-nsò deds auts, decòps que i'a!

Mes, berret qui no-s pòrta, s'ària,
E qui no sòrt qu'arà berària
No sap d'ont a bohat eth vent...
Gascons! Bàsco de bona arraça,
Sò qui no a pas, que s'ac atrassa,
Sonque no sié bé de convent!

Donc, qu'ense mancar, entre autas causas,
Eth noste vielh Tòca-i, se gausas!
Qu'èu nos cau préner de l'ont sié.
Tant qu'à morir, morir per viver!
E, Diu-vivant! venga qu'arribe,
Tostemp Gascons! ué coma ger!

Hilhs der'Arròca e deth Pericle,
Jalosament, de sicle en sicle,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Qu'avem sauvat eth noste aver
E mantengut en bona arrença
Eths us, eth vestit e 'ra lenga...
Tostemp Gascons! ué coma ger!

Filadèlfa de Gèrda

POBLE DE NOSTA (N°54)

Pòble de nosta, praube pèc,
Aqueste còp, no voi pas planhe-t!
E que hèn pla de no pas cranhe-t
Ets de qui-t mancan d'arrespèct!
E qu'em en sab pla mau de tanhe-t,
Pòble de nosta, praube pèc!

Pòble de nosta, sabes qué!
Dempuish eth tems qui vas e vengues,
Dempuish eth tems qui-t desovengues
E qui-t en hès tot eth dequé
E dab eths vielhs et malavengues!...
Pòble de nosta, sabes qué!...

Pòble de nosta, qu'en as hèt
Deth pàtrimòni der'arrasa?
Ded lengatje e 'ra bèra traça,
Dera Capèra e ded Castèth,
Dera Tor e dera Terrassa,
Pòble de nosta, qu'en as hèt?

Que t'ac as venut tot, tot, tot!
Per dus sòs de fausa moneda...
Dentiò-d palhè, dentiò ra meda!...

Pòble de nosta, escota ed Pot
Qui canta aciu darrè ra cleda:
Que t'ac as venut tot, tot, tot!

Tant pis per tu! Que sòi sadot!
U vèrmi! u gra!... Coteta-teta!
Quin estorniu, aquet cateta
Que s'a venut ed arrestot
E s'a perdut era gateta!...
Tant pis per eth! Que sòi sadoth!

Pòble de nosta, as entenut?
Se no-as pas entenut, escota,
Escota ed Pot: Qu'èu s'a venut
Ed arrestot... S'i vé pas gota!
— U vèrmi! U gra! Coteta! Cota!..
Pòble de nosta, as entenut?

Pòble de nosta, praube hò,
Aqueste còp que t'ac voi dize:
A lòc de cantar e d'arrize,
Que harés pla de portà dò...
E qu'en i'auré ta-t maladize,
Pòble de nosta, praube hò!

Pòble de nosta, maluros!
Tu d'autes còps tant fièr, tant brabe,

En un didau qu'eth har'òm cabe
De tant que plegas eds curros...
E que't hè gòi donc qu'òm te sabe,
Pòble de nosta, maluros!

Pòble de nosta, aqueste còp
D'arrasonà-t que sòi sadora!
Qu'eu s'en va qui tròp la demora,
E que l'as demorada tròp...
E que hès gràcia at de qui-t hora?...
Qu'en sòi sadora, aqueste còp!

Un poble que lascia tombar
La lenga e lis us de seis paires
Non merita que de crebar
Sota lo pèd de l'usurpaire.
T'ac manda pas a diser gaire,
Mistrau, ò Pòble, çò qui-t va:

Non merita que de crebar!

Filadèlfa de Gèrda

LO DESERTOR (N°55)

Monsur lo president
Escusatz la mia arrogança
Se per corripondença
Vos ròbo un pauc de temps

M'avetz mandat pr'escrich
Marcat en bòna maniera
que chal anar en guera
denant de jòus matin

Monsur lo president
mi siu estat fach per d'autre
e pas pr'anar iqui-òuta
massar la paura gent

L'ai ren abó vos, senhor
vos prego, devetz creire
mas viro pus areire
d'encuei siu desertor

Encar ren qu'ero enlevat
Ai vist murir mon paire
ai vist partir mon fraire
ai vist piorar i minàas

Ma maire a tant soffert
E aüra qu'ilh es en la tomba
S'embat ben pro d'i bombas
S'embat dequò d'i verms

Dal temps qu'ero en preson
L'amor ilh m'an raubat
E tot lo miu passat
E tuchi i ans pus bons

Deman me levarei
E i mals de tota sòrta
Barrats dareir'dla pòrta
Pian pian m'en anarei

Anarei mendicar
Travers de la Provença
Travers d'tota la França
A dir que chal pas anar

Que chal se refusar
Chal far desobediença
A l'ordine d'partença
Pr'anar a batalhar

Se chal donar de sang
Mustatz che siatz bon mestre

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Anatz donar lo vòstre
«Monsieur le President»

Se me voletz cercar
Disetz pura ai gendarmes
Che iu pòrto pas d'armes
Me pòlen d'quò tirar

Boris Vian, 1954 - Trad. en occitan *Fabrizio Simondi* 2003

LA PRIERA DAL MONTANAR (N°56)

Te sercho, Te tròbo
S'i brics e combals
Te parlo, Te prego
o miu bon Senhor

Escòuta lo bram dal miu còr montanar
protegg mia montanha,
mia terra, mia gent
escòuto la votz de tiu filh montanar

Te sercho, Te vèu
S'i ròches d'i crests
de nuech bó i esteles
me parles d'amor

Escòuta...

Te sercho, Te sento,
'nte l'aiga dal bial
T'escòuto 'nte l'aire
bó i angels chantar

Escòuta...

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Montanha, Montanha,
mia terra d'i fiors
per la mia Montanha
Te prego, Senhor

Escòuta...

M. Anghilante

FRAGMENT D'UNE ÉPÎTRE AUX CLAIRAQUAIS (N°57)

An aquel pais que merita
Dels voiatjurs l'atencion
Vendrèi cada an randre visita
E pagar, coma un debitor,
Mon tribut d'admiracion.
I vendrèi quand a la campanha
Les plasers, coronats de flors,
Vos donaran de randetz-vos,
E sus la lira ma companha
Ne celebrarèi las doçors.
Me joindrèi a la votz celesta
Dels amics que, les jorns de festa
Regalaretz de vòstre vin
E per garantir ma paraula
Serèi dels prumièris a taula
E dels darniers a ne sortir.

Assistarèi al mariatge
Qu'Adélaïde de Fajòl
Deu formar, tan lèu qu'auja l'atge
Amb Gustava que n'es fòl.
Me veiretz seguir las donzelas
Rire, cantar, dançar amb elas

Las entrigar jusc'a la fin
Coma se teniai de mon paire
Qu'elas n'an per se far cherir

Felicitarèi las bergeras
Escampilhadas sul gazon
D'aver pres l'aire, las manières
De las grisetas del bon ton
D'unir la gràcia a l'inocença
D'agir dambe mai de prudença
Que de montanhòlas sans biais
E d'estre, parmi las bordièras
Pus urosas dins de chomièras
Que las rèinas dins de palais.

*Olympe Bénazet (Les Olympiennes, citat dins Lou parterre
gascon)*

MARIA OCCITANA (N°58)

Paura filha ennegresida
Dins lo cèl e la dolor
Lo dòl es pas una vida :
Te cal cambiar de color ...

La marrida Maria França
S'ataquèt a ta grandor,
Mas lo fèr de la seu lança
Se brequèt sul teu onor.

Te panèt la teu verquièira,
Conquistèt ton terrador,
Profeitèt de ta flaquièira,
Atudèt la teu ardor.

Sa vergonhabla crosada
Espandiguèt sang e fuòc :
Dins sa Cocanha escanada
Engarrelèt l'òme d'òc.

Mas dins l'Euròpa novèla
Clantirà lo teu reclam,
E ta lenga encantarèla
Tornarà prene de vam.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Brava Maria Occitana
T'amaguèron la vertat :
Lo teu país de Cocanha
A drech a la libertat.

Cantalaus

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

MARSYAS OC, UN AN (11 DE NOVEMBRE DE 2010)

Avèm decidit d'aver rason. Contra los messorguièrs, los pissa vinagre, los faus felibres e los sembla occitans.

Nos daissarem pas tòrcer per monde incapables d'encapar lo voide de son existéncia.

Occitans, revendicam nòstra tota la literatura d'òc, mas mai que mai la bona.

Julian Desaygues

LA FADA DE LAIRAC (N°59)

El chastel de Lairac, dont las mudas ruinas
s'eirissan de serps sos los pas daus buschairons,
chasca nueit ven dormir una fada aus piaus ros.
Tot lo jorn ela cor, invesibla, rabinas,
brandas e puegs o chamina en los airs.
A las vetz, fasent sos repairs
de l'asur ardent o trembla
l'aura d'estiu,
ela sec l'alauva que sembla
volar dusc'au solelh per i bastir son niu.
Ela avisa laòrs lo país de Combralha,
sas ribieras, sos rius o lo còrb se miralha,
sas combas e sos bòscs e sos estanhs prionds,
sas brugieras, sos bus e sos boissons d'argfuelha
enormes e redonds.
Ela vei los rochiers o lo lusert somelha,
los donhons mieg crotlats o floreta l'abelha
e los mas brigissants de chançons e de crits.
Uei, près daus plais, los ragats rejauvits
disputan una mora a las burgaudas
o coronan de joncs lors chabeças neiraudas ;
permieg las corts rison de las braiaudas,
ambe un cibre de lait revenon d'ajostar.
Daus garç agusan lo volam clar

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

o graissan la ròda que bralha
o parlan a los buòus liats.
Maduras son las espijas daus blats,
e, davant les maisons aus darriers teits de palha,
las fialairitz darrieras de Combralha
dison de vielhs mots doç e fòrts.
De l'aut daus airs tristament las escota
la fada regretant los atges mòrts ;
tant sovent lor veguda l'a touta
a la jòia o aus conòrts,
tant sovent los regards d'estas femnas semblavan
criidar : « Son mòrts,
los temps daus chevaliers, o las reinas fialavan ».

Paul Loís Granier

AVÈM DECIDIT D'AVER RASON (N°60)

Despolhats de tot, emai dau nom nòstre
tot çò nòstre perdut
tot contra nautri justificat
Creson que la terra es a-n-aqueli que la violan.
Tròp d'espèra a enganat l'esper
degalhat tot çò que demòra
mai li montanhas restan drechas.
Desliurats de nòstri darrièri pelhas,
e receptius l'esperit macat,
siàm venguts fòrts de nòstra misèra
nus e gigants...
L'esclau lparà pas pus la man dau mèstre
pr'amor que i a pas pus d'esclaus!
Venèm de nàisser,
de-la-man-d'ailà de toti li vielhi paurs
e di vielhs silencis,
òmes revòutats
es-a-dire
òmes
Ren que còmpte
de si promessas e de sis amenaças
de sa poissança d'aur, d'armas e de mits
ren que vaugue

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

contra lis òmes de mans nusas
puèi que
avèm decidit d'aver rason.

Rotland Pecot

PEÇOTAS (N°61)

Faire viatjar
sens alas ni batèu
solament quauquei linhas espaurugaas
que s'amolònau au canton dau fuelh
per se tenir chaud :
pretzfach gigant per l'òme nanet
ras lo papièr
que se neja dins son ment
aiga negra.
Ai pas pron de pluma
per faire d'alas
bravament vau assajar de vos faire passar
sota lo pònt dau dedins
gitzatz una peçòta d'esper entre lei linhas
esperant qu'un pauc de lutz
vos endralhe entre alen e poèsia
au calinhament de la vita.

Aubin Bonnet

LES TEMPS PASSATS (N°62)

La luna ei dins son plen e lo vuege dins ieu
creisse coma un chiron s'entrauca dins la fusta ;
faudriá que lo fustier vèngue d'una man justa
xilofenar mon còr en me durbent lo sieu ;
ansin pòst còtra pòst, seguent l'èime dau riu,
anariam a la mar rejónher la flibusta ;
oblidariáu ailà ce que me tarabusta
e lei sinhs clavelats tot de lòng de mon fieu.
Ailàs siáu pas de bòsc, ni l'aiga dei lagremas
a jamai fach un flume, e n'ai pas coma remas
que dos braç auborats dins l'aire bracegent ;
laisso donc lo chiron que contúnie son òbra
e, reduch a sa pèu, fague d'una manòbra
de mon còr un balon amont voletegent.

Joan Ives Roier

L'ESPIAR VUEIT (N°63)

Èi l'espiar vueit.

Autes còps hot blu. Puish gris,
quand las lèrmas heson passar la color.

N'èra pas normau, l'espiar blu.
Marcava l'importat, shens importància.
Blu deu massiu centrau o de Carpatas.

Puish vengot l'ivèrn.
Hesot lusir lo blu, qui's negava
dens l'espiar nèir de l'aimada.

Mes damb la prima,
los amors d'ivèrn pàssan, moréishen
E l'aiga deu cap hè passir las colors.

Ara èi l'espiar vueit.

Francés de Vilalonga

EMPERI DE L'OMBRA (N°64)

Sai ren qui s'archamparè a aquesta rueida
e se bastirem abó aquestes lauses
de nòus fronts lusejants.

Lauses d'aquesti monts charjats de paciènça
abó i testes ent i niules e i pès ent la nebla.

Lauses, lauses sillàbiques,
escairaas dai bòts di malhets
vendues un tant a la braça, un tant a l'ora lotjaas,
caire contra caire, còsta sobre còsta,
de travers i lates, just ressiaas, melze o sarvaia,
ben lotjaas, sobre i chantiers parelhats,
sobre lo colme boscat dreit,
pausat abó un bram
encima la muralha de la meira
bastia sus la broa d'aquest
monde, mec malade de nos.

Anar e venir, charjar e descharjar,
soterrar e dessoterrar, garbar dins i vielhs misteris,
'Qué revòlta ?'

Ensabacar lo viure es tot
sensa gachar la fatiga dal pòrt
sensa sentir lo còr que mòrd e muer.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Jòli anar,
ben charjat, córrer de morre en morre
pès penuts dins lo florir de la pauta d'abril,
da crotz en crotz, sonar, cerchar,
plantar a bòina aqueles lauses vengües votz.

Lauses sota la doçura dal solelh di cementeris
cach, cach, mans al toc, sus la tomba liech
fasem pecat 'bó la gòl de la charn,
sensa 'na ombra de grinor.

A i 'sarts, a i roncs, man a i magaus,
a bocha chauda a bocha raucha,
en chantant lo chant de la desfacha,
chuto, en picant, dessoterrem un gral de grimes
de vidas passaas.

Claudio Salvagno

AI FACH UN SUMI (N°65)

Dins las valadas i a dui jals

qui - qui - ri- qui

Que se revelhon d'umor marrit

qui - qui - ri - qui

An 'na gran vuelha de caponar

qua - qua - ra - quà

Declaron guèrra dins un combat

qua - qua - ra - quà

Se pitasseon fins a la mòrt

quò - quò - rò - quò

A la fin ganha lo mai fòrt

quò - quò - rò - quò

Se vira a veire ont'es lo fruch

quo - quo - ro - quo

Nhanca 'na pola da sautar sus

quo - quo - ro - quo

Ai fach un sumi en la nuech desperaa

que dins ma tèrra serion arribatz

un trop de polas dal sang adolcit

e a lhi nòstri jals da lo còr tant marrit

cheiesse la cresta ponchua d'arogança

e a sa plaça sponchesse la creança

Dins lo país i a quatre chats
Un volaria se metre ensem
L'autre vòl far tot da solet
Un vòl bastir de gran palais
L'autre gardar tot coma es
Ma no, ma no, val ren la pena
E lo derier a maria luna
E squiaparia lo morre a tuchi

Ai fach un sumi en la nuech desperaa
que tot d'un crep abo un uelh esquichat
sieis òmes ensemo campesson la man
e ben d'acòrdi minjar un tòc de pan
sensa trapeta de dreire estremat
e a far un pas de comun acordat

Voletz sauber de qual color
qui - qui - ri- quì
Es la chamisa d'un bèl blò
qui - qui - ri- quì
Un lhi semelha de vert clar
qua - qua -ra - quà
L'autre bauteia tra gris e jaun
qua - qua -ra - quà
Ma no, beicatz semelha maròn
quò - quò - rò - quò
A iu a ben veire semelha ros

quò - quò - rò - quò
Veietz ren qu'es tot blanc
quo - quo - ro - quo
E ben, fasem que a dui colors
quo - quo - ro - quo

Ai fach un sumi en la nuech desperaa
que per ma gent i aguesse una veritat
e se lo clar dal solelh es segur
deguns juresse qu'es tot escur
e abo lo morre aut e sencer
disesse mac son qu'es ben ver

Se a Tonin la lhi vai ben
E fai d'afar en trabalhant
I a já Juspín qu'es entorsut
E volaria lo far falir
E se Luís s'es engajat
Dins la Pro Lòco dal país
Marias lengas mancon pas
Per dir: es clar i ganha sus

Ai fach un sumi en la nuech desperaa
que da l'envidia foguessem vacinats
e se una testa marcha a 120
es ben normal que fasse d' chamin
e se Bastian après deman vai dal cul

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

es ren aquò que nos pòrta d' bonur

Dario Anghilante

DEISHA L'ARROSA A L'ARROSER (N°66)

Dèisha l'arròsa a l'arrosèr,
Se la trencas, que's va morir.
Que n'a maucòr, l'arrosinèr
Quan pica a mòrt quauque vielh pin.
T'arregaudirà la floreta
De son perhum, de sas colors,
Mes dèisha la sus la branqueta,
Entà que donc tuar las flors ?

Dèisha l'ausèth dens lo son nid,
Dens la gàbia ne'u clavis pas.
Dens l'aire, libre e esberit
Que harà lèu sos permèrs pas.
Veiràs quan desplegue las alas
De cap au so, comprendreàs
Que n'ei pas hèit tà l'esclavatge,
Dèisha'u partir, ne'u clavis pas.

Dèisha lo paisan a la tèrra,
La vila qu'ei trop trista entà d'eth.
Quan s'i poderà ganhar hèra,
Que si sentirà a l'estret.
Non i a mei bèra catedrala

Que la lana dab sos grans pins.
Deu matin dinc a l'escurada,
Qu'i pòt pregar, saunejar drin.

Que ditz lo nom de tot çò qu'aima,
Lo bestiar, lo camp e lo cèu,
Tà d'eth tot aquò qu'a ua amna,
Dens lo son còr que hica mèu.
Qu'ei aquí qu'a après a viver,
E que la dit lo pinhadar :
« Que soi jo lo mei gran deus libes,
Que t'enseni la libertat ».

LEILA DAU KURDISTAN (N°67)

Ò Leila dau Kurdistan ieu te mande aquel cant
D'un cantaire occitan

L'amor l'ai somiat tant de nuòchs l'ai pregat tant de còps
Dempuèi que siòi pichòt
L'amor tant de còps desirat tant de jorns esperat esperat
L'amor meravilhós amor e impossible amor òc l'amor

L'amor l'ai cercat dins tos uòlhs l'ai cridat dins la nuòch
L'ai trobat dins ton còr
L'amor sus ta boca de mèl e sus l'aur de ta pèl de ta pèl
L'amor meravilhós amor e impossible amor òc l'amor

L'amor una cançon d'aucèl un cant doç e novèl
Que monta dins lo cèl
L'amor rotge coma la sang de ton ferotge amant ton amant
L'amor meravilhós amor e impossible amor òc l'amor

Patric

LA CADENA DAU COR (N°68)

T'ai cantat, ai cantat tos ivèrns aborius
Mon país e tos prats acaptats de vacivas
E tas combas, e tas montanhas agradivas,
E tos tèrmes fuelhats, atintats sus dels rius.

Dels rius candes e clars, e frescòts e tan viús !
Ai cantat tos drelhièrs nauts e prims ont las grivas
Váun picorar, jos la nèu, las adrelhas tardivas ;
Ai cantat lo cièu blu de tos gentes estiús.

Aquò fach, me soi dich : De qué váu cantar g-ara ?
Mès, vals autres país, quand ai virat la cara,
Mos pès aviáun pres raiç dins lo sòu auvernhat.

Ai sentit que, sus ieu, pesava una cadena,
Ò mon país ! e que dins ta rufa codena,
Demorarai totjorn plantat com'un vernhat !

Arsèni Vermenosa

LO JUTGE ESPEILAT (N°69)

Escotatz bien, garçons e filhas
Un bravei còntei, per ma fei
Barratz lo quiol, durbètz leis doas aurelhas
Teinetz vòstra lenga e veiretz.

Un còp un rei qu'apeilavan Cambisa
Faguèt espeilar, tot entièr
Un jutge qu'aviá la bestisa
Coma n'a tant, dei mau far son mestier.

E de sa pèl bien preparada
Cambisa ne faguèt captar
La cadiera deil camarada
Quei lo deviá remplaçar

Aquò n'i faguèt res ; Cambisa aviá bèl faire
Leis auriá toteis espeilats
Quei se serián pas corrijats.
E pertant aqueil rèi n'era pas un chardaire

Enfin coma deison leis uns ;
Se leis Cambisa son tròp raleis
Leis maissants jutges son comuns...

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Adonc se l'ancien temps n'es pus
N'es pas dei mèima deis abús

Quei per malur deimòran e sei corritjan gaire
E leis jutges d'aneit coma deil temps passat
N'abaston dei Cambisa e dei son escorjaire :
De jutjar dei travèrs aun deispuèi contunhat. (...)

Francés de Murat

ONT MORIRAI... (N°70)

Quand l'aucèl a crescut, cau que quite son niu,
Dessús una outra branca anarà far lo siu.
Partit coma l'aucèl ai portat ma volada
Dins un polit país que s'apèla Cheilada.

D'èstre tan plan tombat merceje lo Bon Dius,
Mai la femna atanben que m'a fach tant uriós.
Atí, dins qualque temps, prendrai la retirada
Al mièg de gentes prats, al pè de doás cascadas.

Per un pichon castèl ai cambiat mon ostau
Lo forcut Puèt Marin ten plaça del Cantau
D'un costat lo Limon, de l'autre la Foissanta.

Lo Sancí, los Monts Dòr, tot a fèt delai lònh...
Sabe pas, plan segur, se la Cèra es pus janta
Quò's atí qu'anarai dormir mon darrièr sòm.

Eugèni Pagés

NOGALHAR (N°71)

Boriaires e belets, cadun amb son martèl
So'n tren de nogalhar, coma fáun cada annada
Alèra que, de nèu, la tèrra es acatada
E qu'un vent negre, freg, estifla pel combèl.

Pels enfants, aquel jorn es una granda fèsta
L'òm les vei atemats, coma polas e gals,
A folhorgar les cròts, ne sortir les nogals
Qu'a ponhats, al ceston, getan d'una man lèsta.

A defaut de martèl dels òmes amb lo ponh
Tustan suls rascalons, escrassan las coquilhas
Qu'acaban d'enlevar las femnas e las filhas.

Quand áun plan trabalhat, aquel qu'a lo renom
De saber plan cantar, guifla l'oire, pecaire !
E canta, fa dançar, fauta de cabretaire.

Loïs Debrons

TOT SE DESROCA (N°72)

L'estiu s'acaba tristament ;
Après quauques jorns solament
De calor, la pluèja es tornada
Tot es virat d'amont-d'aval
N'entendèm pus lo picoral
Cantar sul garric de la prada.

Autres còps nos disiá : 'Plèu, plèu'
Quand las nivols al fons del cièu
Del soguelh cucavan l'esclaire
Amb'aquel meichant temps, a pret
Presque sigur un còp de fret
E s'es enromassat, pecaire !

Dins son trauc, demòra arrucat
Agara tot es derrocat
Un pauc pertot sus nòstra tèrra
L'i a plus de primas e d'estiùs
E las calhas al bòrd dels riùs
Son partidas, quanha misèra !

Auèi, a l'entorn dels masuts
Pastres e vachièrs cantan plus
Quand las grinçanas son floridas.

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

Plus d'esquillas e d'esquillons !
Sols de chavals e de motons
Sus nòstras montanhas polidas.

Mès, quand barran les atelièrs
Alèra un fum de vacancièrs
O, se volètz mièlhs, de toristas
Per venir se guiflar d'èr viù
En ribambèla, cada estiù
Montan se quilhar sus las crestas.

E tot aquel monde s'en va
Plan sovent, la cana a la man
L'un darrièr l'autre e l'amma uriosa
A la poncha del Puèit Marí
Que sembla tot endolorit.
De qué ne pensa Vermenosa ?

Joan Maria Gaston

REVELACION (N°73)

En boirar las colors
En botjar un pauc d'aiga
En manhar la coa dau pinceu
De ma man tremolanta,
Parier un balai boifant
Una tela blanca coma lach,
Naissiguet sus ma fàcia
Un prumier signe nuòu:

Avia sens enguera saubre
Trobat dau mielhs la faïçon de surtir
De la tant pesanta obligacion
jornaliera,
Qu'era d'esser e de far totjorn plaser
Aus uelhs dau monde,
Ente era alaidonc barrada
Dempuei qu'avia vist lo jorn,
Sens pusser veire la mindre cleda,
Que podria me far pensar en me,
Ren mas en me.

Quela prumiera pintura
Boifava queu passat,
Aüra, seguia mon vrai chamin,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Lo que, era segura, me semblava,
Lo que auria desjà dempuei dau temps
Degut segre.

Benedicta Bonet

PLANH (N°74)

La mòrt e la misèria, mestres d'aici-bas
par doman an 'pelat quau qu'i z-aime ;
z-an pres sa paubra charn
dins daus linçòus de freidura
la mòrt e la misèria...

Mes quau qu'i z-aime
de tant vedre batalhat
contra los vents e contra lo temps
m'a balhat la sabor dau coratge ;
par sa man sarrada dins la mia
a l'ora de sa quita pardeson
m'a tornat lo gost de viaure
quau qu'i z-aime...

Dins la cholor de sos dets marfies
e la bruslason de sos oelhs espaurujats
z-ai coneissut la flor d'amor,
'n estivada que pas v-un uviarn
ne poguessa deisseparar de mon chamin,
dins la cholor de sos dets...

Per tant que s'encharnessa la dolença
jamai 'la n'eissendrà nòstra memòria :

las oras fujidissas de la jòunessa
si-be-tot las oras lenas dau vielhum ;
los pas enchadeissats a la riba dau temps
jamai ne faran eissubliar
la fòrça doça de l'amor,
per tant que s'encharnessa la dolença...

Res n'es de cranhir dau silence,
nòstre temps a passat
que nos portet le dòu de l'eternitat
e nos guinhet a pas menuts
la vana colera de nòstres dires ;
res n'es de cranhir dau silence...

Un jorn partant
i tornarai trobar quau qu'i z-aime ;
sens lassiera, sens desesper
mon còrps descharnit
se despendrà dau ventre dau monde
e 'nirà bisar la lutz daus Diaus
ante lai tornarai trobar quau qu'i z-aime.

Maria Irina Auledre

LOS MESTIVEURS (N°75)

Los mestiveurs bronzats copan le blat que chanta
sur lo peug tot cramat per le solalh d'estiu.
Le dalh es bian tenjut per una ponha ardenta
e las tijas tomban au long dau clhar matin.

Las femnas javelan, corbadas sus la terra
e los lieurs estrenhan las novelas gerbas.
Bientòst los meitadiers auran la mina fiera
davant las charretas crepitant d'espijas.

Qu'es la bona mestiva, apries la trista annada ;
quela jarba noada au cueur dau bon país
de la França janta, la fôrça revelhada
s'escond en tots los blats de quau solide estiu.

Marcel Rémy Petit

BRUJAS ROJAS (N°76)

Un pauc de sang sus la bruja.

La Libertat n'a pas de drapeu,
la Libertat n'a pas de país.

Las roinas de la chapela
Assus responden enguera
Daus ressons de la mitralha.

La Libertat n'a pas de drapeu,
la Libertat n'a pas de país.

Pablò, Samuel e Peire
Gardaran los uelhs deiberts
Sus lo ciau sens lo veire.

La Libertat es un long esper,
La Libertat es un long raibe.

A d'autres ilhs an laissat
E lo raibe e l'esper
Devenir realitat.

A la nòstra Libertat,

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

Queu jorn ilhs an balhat
Un drapeu de bruja
Roja.

A la nòstra Libertat,
Queu jorn ilhs an balhat
Un bocin de país
Lemosin.

Roland Berland

PETAÇON (N°77)

Darrièr lo mur desboselat
I aviá un palm de cèl abandonat
Un armàs
Un soc de pomièr
Una pèl de sèrp
E la marca dins l'èrba
D'un òme e d'una femna
Qu'aicí s'èran aimats
Lo temps d'una cançon.
Una crotz dins lo vent
Portava lo rovilh
De la dolor del monde
E la temptacion de l'espèr.

Joan Maria Petit

GARDAIRE D'OELHAS E DE MUSAS (N°78)

*Vermenosa a la caça arremòsa sos vèrs.
Ai corregut coma el per combas e travèrs ;
mas, dins l'afiscaclon de la jovença fada,
lèbres e perdigals dostan a ma pensada
lo leser de cercar de rimas. Mai que mai,
aquò's darrèr los biòus e la fedas que n'ai
culidas per nosar la garba que vos mandi,
mics...*

Lo bèl solel d'estiu rajòla ; alandi
lo cledon : acaumats, cap-baisses, los vacius
s'alargan ; lo can japa e galòpan de brins,
e las lors coctas an tot còp d'estrementidas
per fòrbandir lo vòl de moscas enguerrides.
Anam a la Devesa, a Nèjun, al Combèl ,
Forcat, a la Font-Longa ; e pertot lo tropèl,
dusca al Camp de Cadriu, pel quite Claup, se garda
sol... Entrement lo pastre acomença una ausarda
passejada al país dels libres rèire-vièls
ont tènnon pensaments e gauchs sempre novèls.
Per tot dire, lo lum de l'alba que capinha
tèrmes e retenals, pradas e rengs de vinha,
e s'i pausa nimai lo rire al morrisson,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

o lo mirgalhadis dels solels-colcs d'auton
qu'òsca lo blau ridèu d'arbres sus las auturas,
menèron plan sovent mon èime en de pasturas
ont butan pas lors biòus Vergili o Teocrit.
Or, a'n bèl se galaminar, lo meune esprit
se'n tòrna de contun a l'òrt de poesia.

Amics, l'avèm amassa, amb quala cobesia !
seguit de cap a fons dins las escòlas !... Mas
una pariva trastejada apària pas
aquelas de l'estiu al pè d'una garrosta :
demandatz al cabrit se la gaissa que brosta
al campèstre val pas cent còps mai que la de
la grèpia ?... Aquital donc teniai en mon poder,
dins tot lor audi natural e dusca al trufe
Omèra e son Caddèt, Villon, Ronsard, lo rufe
Shakespeare, capinhaire a moments coma un rai,
La Fontaine, Racine e Chenier... Tantes, rai !
que nomi pas amai m'encanten fòrça estrofas !...
Enfin Mistral, Perbòsc, dont las dichas son gòfas
de baudor, de solel e d'èime pairugal.

Al lum de la rason que ten lo Martegal
e la man dins la man d'un bèl poèta savi
qu'enregava pel flac boieròt, començavi
d'ensajar de tenir l'esteva... Mas envèrs
de rimar, cèrca-me de que dire : lo vèrs

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

que mòlla los pantais coma lor rauba flèunha,
trigòssa se vestis una pensada tèunha.
Lo jovent coneis res de la vida : pòt pas
ne sègre los draiòls d'un segur e bon pas ;
bordons espeliràn del cor a bèl abonde
quand l'òme aurà batut las estradas del monde...

Lo poèta es la maire ardorosa del cant :
lo pòrta dins son èime un briu ; ne viu davant
de lo mandar florir sus las pòtas umanas.
Tant-ben subre'l papier de bada, meu, t'afanas !...
Qual sab los còps, atal, mos vèrs an avalit
de colèra, davant lo colcant tròp polit
al cèl, mas trum darrèr ma ploma maladrecha !...
S'encara sabiai pas coma un vèrs s'aprofecha !
Paure garrèl davant los revolums del bal !

Tu, rimejar, quand pòdes veire que Mistral
al trelutz de la mar abeluga son dire,
agachar Vincenet e Mirèlha se rire,
te pèdre al corredor escur ont se gandis
Nèrta qu'un pacte irètge i clava'l Paradis ?
Per prendre la volada, espèra d'aver d'alas !...
Ara ai franhat, amics, de las combas mairalas
e rimi de languina, ailàs ! qu'ai plus Leser
d'espier ont cantaràn perdics aqueste ser,
de cercar grel, formiga o ligosta per tèrra.

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Jès ! res ven plus me trebolar coma un còp-éra !
Son tant luènh, mos vacius, amai aquel lapin
que repetinga, alisa al sèti un nasson prim,
s'estrementis d'una japada dins las brossas
e fuch, floqueton blanc, dins las palengras rossas !...

Silvan Toulze

BELUGAS D'IVÈRN (N°79)

Belugas dins lo cèl d'ivèrn
Solelh que fa liucejar la nèu
Pins acatats d'un blanc mantèl
Piparog que cofla sas plomas
Per se garantir un pauc del freg

Grivas vengudas de la Luna
Per tastar grup del ginevrièr
Rainal que ravala sa coeta
Raton, mustèla, mirguetona
Tot un monde que s'acantona
Per quistar lo sieu despartin.

E ieu, que fau dins lo matin
Doçamenton, d'un cade a l'autre
Uèi non farai pas pastre.
Vau culir un polit aucèl
Que plan rostit amb un trenèl
Me farà pitança de rei.
Aital, per ieu, quand freg se vei

Per mon Causse ai la miá vida
Per ieu es ben la mai polida.

NADAL DELS VIÈLHS (N°80)

I a pas que la nèu per nos far companha,
i a pas pus degun a l'ostal,
los enfants, per lo trabalh,
son partits, qu'es la maganha,
los mòrts e los vius quitan la campanha,
se traparàn sols per aquel Nadal !

Se coma autres còps, podià l'Emperaire,
per faire lo recensament,
publicar a totes gents
que cadun ane se faire
marcar al país que nasquèt son paire,
los vièlhs tendrián pas del contentament.

París seriá pas benlèu qu'un vilatge
se podián tornar al país
totes los que son partits,
postièrs, femnas de mainatge,
Maria e Josèp serián del viatge,
e benlèu Jèsus naisseriá aici.

Qual sap se vendrem un jorn emperaires
e se poirem far, los amics,
que visquèssem al país
coma an viscut nòstres paires :

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Per los que son mòrts, cal pas tròp se'n faire,
car parlan patés dins lo Paradís !

Joan Larzac

L'ORT D'AMOR (N°81)

Se podíás legir la paja dubèrta
Al còr d'un angèl
Diriás qu'un nenin es lo grand poèta
De l'amor fidèl

Se podíás sentir, a mon sen culida
Ma diusenca flor,
Diriás qu'una dròlla es ròsa polida
A ton òrt d'amor. `

Se podíás ausir, l'ama benesida
Mon cant tindarèl
Diriás qu'un drollet al nis de la vida
Es un gent aucèl.

Mas totjorn, mai plond, s'amaga soleta
La viventa flor,
Totjorn s'amudís sus nòstra boqueta
Lo bèl cant d'amor.

Totjorn nòstre còr se vòl lo grand mèstre
Del siune secrèt ;
Crida pas jamai, al vent del campèstre
Tot çò que faguèt.

Fasètz trelusir las vòstras estèlas
O mos paures uèlhs
Engruna mon còr, de cançons novèlas
De cants tindarèls.

Doças coma mèl, simpletas, polidas,
Lindas flors d'amor,
Flambejatz dins l'òrt ont sèt看 espelidas
En aquel bèl jorn.

O clar festenal, siás la solelhada
Que fa, las cançons,
Dins lo prat que nòl, prene la volada
Ambe los potons.

E dins ton ostal, ont l'amor convida
Uèi coma deman
Culís mos tresaus, tu reina amarmida
Ma doça Maman.

Jòrdi Girard

NEU D'AUBRAE (N°82)

La fina estèla nevenco
a saquejat son mantèl
e la calm, aduèi, relenco
en esclafant lo branduèlh...

Benlèu genta, amai polida
es la poscada del gèl,
miralha clar l'espandida
quora s'esclaira lo cèl !

Mas l'ivèrn cambia, tarrible,
quand del Cantal ven lo buf
de l'eicirada e son tible
que tot arrasa sul tuf !

Jos aquel ventàs que burga
per deguns seriá pas bon,
tant mai se la prèissa furga
de sortir del siu canton !

Car la blanca escampilhada
ont la cisampa a bufat,
encongèira la calada
traita venguda pel fat !

E la mòrt claufís d'un saile
lo que s'es adventurat ;
alai luènh, lo plang d'un graile
sonarà pel esmarrat !

La nèu freja d'ivernada
aconsomís nòstre Aubrac,
bona es pas, la passejada
quand s'entrèva lo blanc Drac !

Zefir Bòsc

LO VIN DE COLAVERI (N°83)

Aqueu vin de Colaveri,
Lo bevèm pur, tant que siam.
Conois pas lo baptistèri !
Pasmens siam de bòns crestians.

Es lo vin que fa cantar,
E que dona la santat.
Zo ! Collèga ! Fai sautar
D'una botelha lo tap,
Bòrd que dona la santat,
Lo vin pur que fa cantar.

Aqueu vin canta e peteja ;
Es l'onor dau terrador.
Sa color vos dona enveja,
E n'en siatz jamai sadols.

Aqueu vin fa gaug de veire ;
E mai siegue dau novèu,
Sembla, en chimant, que dau veire
Rajan de rais de soleu.

Mai en fent virar la tèsta,
Es la jòia qu'a donat !

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

E lei filhas son lèu lèstas,
Après beure, a calinhar.

Quand avètz la gaunha palla,
Vò que podètz plus piutar,
Fau agantar la cigala ;
Ren de tau per ben cantar !

Es lo vin que fa cantar,
E que dona la santat.
Zo ! Collèga ! Fai sautar
D'una botelha lo tap,
Bòrd que dona la santat,
Lo vin pur que fa cantar.

Aguste Marin

PANTAIS DE TERRA (N°84)

La tèrra es bèla

Penchenada a l'africana,
carrats de blat, carrats de vinha,
au luenh, la comba de Vaumala.
Mira, que bèla tèrra !

La tèrra es bòna !
Dei perseguiers plantats per l'oncle,
mai d'un passaràn pas l'estiu,
mai plantarai de cereisiers.
Veiràs, la tèrra es bòna !

La tèrra es dura !
A pas plougut d'aquesta prima,
n'en es lo blat, seca la comba.
Rainard visitèt la polalha.
Sabes, la tèrra es dura !

La tèrra pega !
De meis aujòls, la tresusor
la banhèt mai qu'aquestei raissas
d'aquest automne enfangassat.
Pasmens s'engòrga !

Julian Desaygues – Marsyas, òc !

Pantais de tèrra !
De mei mans fendilhadas
ai podat tot l'ivèrn
lei vinhas dau vesin.
Mai per l'estiu que ven,
Rossilhon es pas luenh :
Vendrai de bachiquèlas.
Putà de tèrra!

Regina Fournier

EN DE QUE PENSAN (N°85)

En de qué pensan lei bèus vendemiaires
qu'acaban de faire
bronzir la còla
l'un pensa d'una, l'autra de degun
e lo calabrun
lei fa tirar a mòla
Òu bolegatz-vos
manca plus que vos
e l'aurem finida aquesta vinhòla.
Tot lo monde a fam e languís de la taula
mai lo patron eu pensa au Crèdit Agricòla !
« Se si chabís l'ectò a trenta euròs
« coma farai tantòs
« per remborsar lo crèdit,
« mi siáu estat dich
« que plus degun rigòla,
« mon agent s'es fach picar dessús
« per un autre au dessús
« qu'es cap de la còla,
« un grand mossur
« dau Crèdit Agricòla ! »

En de qué pensan lei bèus vendemiaires
que van chimar l'aire

sortent de taula ?

Aqueu qu'es bòn paire

pensa a sa pichona

qu'es encar tant pichona

e que rintra a l'escòla.

Aqueu qu'es maugrabin

a son lòng camin

a sei quatre sòus dedins sa caçòla.

Aqueu qu'es espanhòu a son Espanhòla.

Mai lo patron eu pensa au Crèdit Agricòla.

« Se si chabís l'ectò cinquanta euròs

« farai pron magòt

« per crompar la maquina

« n'en fan que van pron ben per nòstrei còlas,

« remboursant un tèrç de mai per an,

« emprunti sus quinze ans,

« farà un taus minima,

« mi prestaràn au Crèdit Agricòla ! »

De qué pantaian lei bèus vendemiaires

que se son anats jaire

'mbé sa viòla !

L'un dins son caire

dòrm coma una soca

ambé dins la boca

d'estranei paraulas.

Aquest au championat

qu'es ja començat,
l'autre ais examens 'mbé la castanhòla.
L'un ai parpalhons,
l'autra ai parpalhòlas.
Mai lo patron eu pensa au Crèdit Agricòla !
« Sembla que la quantitat i es,
« mai de degrà pas ges,
« serà pas de grand beure,
« au pichon pretz mièlhs vau faire de nhòla,
« se volètz de bòn vin de país
« fau qu'i ague de país
« onte si n'en pòu viure.
« Lo vin norris lo Crèdit Agricòla !... »

Jan Maria Carlotti

L'OME VIELH E LO VIELH CASTANHIER (N°86)

Amondaut sus lo sèrre i a un castanhieràs
Qu'a fôrça brancas secas mai pas gaire en fuèlhas
E son vièlh propriò l'autre jorn l'espinchava,
L'uèlh pentit, l'arma trista, doçament li parlava.
Vejaicí a pus près çò que disiá lo vièlh
Au varlet que levava sos braç crebats au cièl :
« Te siái ben redevable ! Pòde pas t'oblidar,
« Soven-te castanhier, per ieu tot ce qu'as fach !
« Quand l'èrba èra tròp corta e la seja escaudada
« M'as sovent ajudat a escotir ma nisada.
« Que seguèsson bolhidas, rostidas, en bajanat
« Una bòla de castanhas m'a totjorn regalat !
« A ! Vai ! Avèm agut totes dos nòstras penas
« Fau per viure sus tèrra una ruda codena ;
« Ieu, ai fach las doas guèrras ai mancat i restar
« E tus, un oragan t'a mitat esclapat !
« Tanben siái pas ben fièr de ce que vau te faire !
« As un pauc de bòn bòsc mai t'en rèsta pas gaire ;
« Vene te demandar un ultime servici :
« La branca que te rèsta, fai-m'en lo sacrifici !
« Es la sola que vese que siá encara en saba
« Lo rèsta es bòn per coire una sopa de rabas !
« Manilhe encara un pauc varlòpa e mai cisèl

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

« E per tirar un trach me rèsta encara un uèlh.
« Balha-me-la ta branca, aquela qu'es valida
« Per juste envelopar çe qu'èra una vida ;
« E puèi, excusa-me, mai fau que t'o diga
« Es pas un lòng discors, crese pas que fatigue ;
« Ta rusca es esglausada mon frònt es ben ridat
« Per tus coma per ieu tròp de temps a passat ;
« Quand siam en plena fòrma, avèm viscut ensembles
« Ara, que sèm fotuts, que la mòrt nos rassemble
« Sabe ben que per ieu as fach tot çò que pòs
« Alòr, vièlh castanhièr.
« Baila-me quatre planchas per recaptar mos òs. »

Jòrgi Fontane

LEIS OLIVADAS (N°87)

Per toi lei Sants,
L'oliva a la man.
Aquò l'a de sègles que se ditz :
Es mai lèu fach de va dire !
Que leis olivadas es pas ren !
E qu'au mitan de novembre
Sovent fa gaire caud !
Atapats coma en plen ivèrn,
'mbé lei gants e lei passa-montanhas,
Esperaviam un pauc de soleu
Per començar l'olivada.
Totei leis ans, fin de novembre,
Fau culhir en se gelant,
Quilhats au cavalet ;
E la canestèla sovent tomba dei mans.
Quand fasiá tròp frei dins lo vergier,
Fasiam un fuec de ramas
Per se caufar un pauc lei dets.
Mai lo mistrau dins la plana
Ven gisclar per totei lei traucs.

Miegjorn ! Avèm aduch la biaça ;
Manjam, sus lo bot dei dets,
Una saussissa, una anchòia,

Un pauc de pan 'mbé de pastís.
Avèm pas lo temps de taulejar;
Fau culhir avans que la nuech tombe:
Quand vos siatz logat a pretzfach,
Fau pas va prendre tròp a l'aise,
Fau culhir e fau culhir encara
Per faire una bòna jornada.
Lo soar s'acampam a l'ostau
Roges coma de grata-cuous;
Se caufam a la chaminèia,
Tiram de l'ola la part de sopa:

Lo bolhon caud reviscola,
Chaucham de pan per se calar;
Finissèm amb un talhon de buou...
Es l'ora de s'anar cochar,
Sensa tròp faire de discors;
Avèm la nuech per se pauvar,
Mai dau relòtge, pecaire !
Farem jamai lo torn !

Raols Feraud

PSICOSI (N°88)

Miserables
jo soi lo qui viu
dab son sèxe
en cada trauc en tèrra umida
que hèi
gausi en.honsà'u;
cada trauc en l'escorça;
de cada canha docila
en son cuu pro larg,
en lo de cada craba,
en lo deu cadavre fresc.
Mès serà lèu lo temps
on las hemnas deus sénhers
on las hemnas deus escrivans
pègas
botadas au hèit per sos espós
sobtament
en çò de men
trucaràn a la pòrta
e diràn
dròlle
prenètz-me com soi
e aqueth jorn
escotatz!

per tots los trucaires de tambor
deu món entièr
per las aulhas bramadoras
harèi anonciar a las gents
qu'an de tot temps avut set d'escandal
que son convidats a la taulejada
e mei, cau ben arriser:
invitarèi lo Jèsus
lo crist
mon vesin
alavetz en los sos braces
li botarèi ua guitarra
e, sacreviu, vulhi o non,
cantarà
e mei trepejarà
sus la taula
un tròç de rock'n roll
good gooly miss molly
mentres que lo món tan pleats
de bestiessa
trucaràn com falords en las
suas mans rojas
e mei... e mei...

Gilabèrt Suberròcas

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

ART POETIC (N°89)

Oc que cal èsser con
per faire de poëmas
de poëmas d'amor
per una femna sola
E ieu n'ai fachs
per çò que aimi...
l'umanitat
Benlèu que ieu tanben
Soi tan con coma los autres.

Joan Jacme Fraisse

LIBERTAT EGALITAT FRATERNITAT (N°90)

los mèstres d'aquelas liberalitats, pasmens!
los mèstres,
l'Istòria crema
... cremarà lors cortinas...
Mas lo fuòc de nòstre infèrn es de vergonha
E lo dieu, de palha
e de Societats Anonimas
E de fusilhs
C.R.S. = S.S.
Lo grand pecat d'èsser vincuts
Nosautres meteisses, los recompraies del Pecat.
Nòstras mans, fraires, seràn pas pus de mans d'esclaus.
Los mèstres!
l'istòria a de mans que quichan
l'ISTORIA.
Li bandieras di fuelhas, subre li ròcas
petan is arbres coma pèr una fèsta!
li cal ausir petar!
Dins lo bofe,
liuras e fernissèntas
petan li bandieras
li bandieras vivèntas
Arbres ancians,

Fuelhas novèlas...
E lo còr di femnas repepiaras
Coma un còr antic
li femnas en nègre
o en pelhas
sus li ròcas abandeiradas
li ròcas sota l'aura!...
An fòrça plorat
Mai son fegondas
Aicesta terra a besonh de tant de fius!
E tant de fius an besonh d'aicesta terra!
E la terra
La terra sauvatja
Sap ela qu'aquesta tramontana matiniera
Sus ela vèn
Coma un amaire?
Vènt
Fòrt
Vènt fòrt de tròp, pèr la fusta vermenada
l'ostau vièlh e pòirit
Qu'èra un recaptador
l'ostau es desfatat, de matin.
Petatz, bandieras, sus l'aste di brancas!
Parlatz, femnas, drechas prèr de la mar!
Caduna es un corifèu!
Li quatre parets
de la vièlha pichòta seguretat

l'avèm deguda vèndre
a toti lis encants de la misèria!
Ara cau bèn replegar li margas!
Lis òmes, sosprés,
An sentit qu'aquela alenada
Era coma sa colèra.
Caliá perdre tot
Per aver lo coratge de
Voler
Tot ganhar
Li bandieras dis arbres grands, de matin,
Fernisson e fan de bruch coma per una fèsta.
Lo femelan a calat.
Lis òmes trencan lo rocàs nus
Per bastir
l'ostau
nòu.

Rotland Pecot

LO QUE VOLIA MORIR (N°91)

Per Joan Bodon

Davalava del carri
lo saquet dins la man
una camba puèi l'autra
l'astrada de quitran
marchava... la vila
e la carrièira escura
per demandar de vin
beure... quant de botelhas
la femna a la perfin
amb las cambas plan nautas
las potas de rasim
e las tèstas plan gròssas
e lo sèxe gorrin...
Te donarai de ròsas
de mon vergièr polit
la sentor de mon pitre
la rusca de mos dets
Dubrís-me mon amiga
s'es arrestat aquí...
La botelha acabada
de bruma dins los uèlhs
una filha velhava
una man dins son pel.

La Vèrge teís de bruma
per son enfant mitat nus
son ostal se destrantalha
son vestit se demesís
Dins l'arroïna de l'usina
los obrièrs son partits
degun l'a pas saludat
pas solament lo patron...
Una drolleta pelharda
que veniá gorrinejar
per i donar un poton
desquicèt tota sa farda.

— 11 —

Ambe ton sen dins la man
Ja me semblas nòstra Dona
La que sonavan del lach
e que los escolans d'aicí
avián cobèrta de descauma
Tanben ai paura quora venes
nusa e blanca per l'amor
que tornèssem pas trobar
los cordèls de tas cauçuras.

Joan Maria Petit

D'ONT SOI (N°92)

Ont es ton ostal
Soi de pertot ai pas d'ostal
Castelana enaurada
del cabanàs pairal
del castèl qu'un jorn...
de la rocada dins lo bòsc
de la terra de la man del sorire
diga-me d'ont siás
païs nòstre dos còps mieu
e tieu
sens un calhau a ieu a tu
diga-me d'ont siás
sabes Occitània
Occitània vesi pas.

Rosalina Roche

VENI CREATOR (N°93)

Los monges d'En Calcat an decretat la revolucion culturala.
Ara se'n van pas pus amb la clòsca pelada coma los gojats
d'Occident
lo vestit negre l'an quitat e ara
se'n van nuds dins los vestits prosaïcs
del relativisme uman.
Mas ausissètz encara!
Aqueles òmes an fach vòt de necitge
an denonciat al nom de l'Esperit Sant
lo poder malefic de l'intelligéncia
qu'escranca l'esperit e mai lo còr e mai l'èime
an cremat las recercas de la sabiesa vièlha
an daissat lo monde prautir
son còr fèr e inatacable
Sentisson ara los fissons de las jòias mejanas de la dolor
Alavetz encara seràn sorgas
jòia mon cloquièr blanc entremièg lo fulhum.
Poirem pas pus dire sens rire que los jorns son longs en mai.
e mai se mon amor es de l'autra man de la tèrra
Mon vici caput de sòmi
Ma contestacion etèrna
Mon desir dempuèi d'ans de dobrir la Sorbona a la ràbia e al
mespretz
Mon espèr de saber qual sòi entremièg tantes novèls sòmis

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Tu mon anciá, tu ma paur sempre de tot pèdre
mon amor de tantes biaisses d'èstre luònh
mon marin de Gibraltar
Ai pas mes cap de mos espèrs en luòc segur.

Marisa Ros

27-6-1968 (N°94)

Magalona laguna
brèga de l'asuèlh
que clavas lo cèl
sul secrèt
de ma tèrra
te disi
lo batèc de la fanga
qu'escana la palun
sanha dins la garganta
Miraval salina dènt
que mossegas blancament
la nívol redondina
Miègterrana saliva
moventa escuma
que montas la sal
del ventre
de ma tèrra
te disi
la man cauda e pesuga
de l'estiu que se duèrp
un camin dins la sabla
dolorosa de ta carn
camin e plaga fonsa
rodal greu al tieu desir

Tu mon país m'estrifas
la pèl, deçament,
amb l'agach sagnós
del solèlh
de ma tèrra
e lo planh
qu'una gaviòta aguda
buta al sòmi universal
que lèu piquèsse l'ora
libertat, ieu te disi
qu'auriás plan fach ma tèrra
te penjar a la joata
de ton vencèire.

Miquèla Stenta

PLOR D'IVERN (N°95)

Pluèja
Enveja
D'un autre solelh
Delanhas
E banhas
Mos paures uèlhs
Nèu
Dins lo peu
Beluguetas de freg
Per lo manit
Tot estransit
Que jai defòra cada nuèch.
Aucèls
Maurèls
Dins la mar mascarada
Es de sègre
« L'aur negre »
Sus la còsta daurada...
Gelibre
Flor libre
Sus las veirièras d'obradors
Ara tampats :
Còrs esclapats
Caumaires los treballadors !

Fum
E baujum
Per la vilassa
Aire trebol
Degalh, embolh
L'espèr s'estraça.
Ilhauç
Enclaus
Entre nívols de guèrra
L'oncle Sam n'a besonh
Amai cridèsse non
Lo rèsta de la tèrra !
Pluèja
Enveja
D'un autre solelh
Delanhas
E banhas
Mos paures uèlhs...

Pluèja
Enveja
D'un autre solelh
Delanhas
E banhas
Mos paures uèlhs
Nèu
Dins lo peu

Beluguetas de freg
Per lo manit
Tot estransit
Que jai defòra cada nuèch.
Aucèls
Maurèls
Dins la mar mascarada
Es de sègre
« L'aur negre »
Sus la còsta daurada...
Gelibre
Flor libre
Sus las veirièras d'obradors
Ara tampats :
Còrs esclapats
Caumaires los trabalhadors !
Fum
E baujum
Per la vilassa
Aire trebol
Degalh, embolh
L'espèr s'estraça.
Ilhauç
Enclaus
Entre nivols de guèrra
L'oncle Sam n'a besonh
Amai cridèsse non

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Lo rèsta de la tèrra !

Pluèja

Enveja

D'un autre solelh

Delanhas

E banhas

Mos paures uèlhs...

Elena Ferrari-Saran

LA RAUBETA D'ENRIQUETA (N°96)

Enriqueta plora, vòl una rauba polida per sortir al Club ;

Enriqueta vòl una raubeta polideta per far la pimpinèla ;

Enriqueta me demanda una rauba,

Vau trobar la mercanda, la mercanda me ditz :

« Te donarai una rauba, dona-me de lana » ;

Vau trobar lo moton, lo moton me ditz :

« Te donarai de lana, dona-me d'èrba » ;

Vau trobar lo prat, lo prat me ditz :

« Te donarai d'èrba, dona-me d'engrais » ;

Vau trobar lo païsan, lo païsan me ditz :

« Te donarai d'engrais, dona-me d'euròs » ;

Vau trobar lo banquièr, lo banquièr me ditz :

« As plan causit ! Soi la banca rica ; la pus rica ;

« Signa aquí e te donarai de moneda ! »

Que far mai !...

Lo banquièr m'enriquesís, enriquesissi lo païsan,

Lo païsan m'engraïssa, engraiSSI lo prat,

Lo prat m'enèrba, enèrbi lo moton,

Lo moton m'enlana, enraubi Enriqueta.

Enriqueta s'enrauba de sa raubeta polideta e...

Sens me mercejar d'un mercé,

Sens m'agachar d'un agach,

Se'n va dançar tota la nuèch.

Camil Lorente

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

MUSA I-K-A (N°97)

Barrutlaire de tot temps
Isabèl Kalada Armor
Èra sa musa de totjorn
Fasiá un brave moment
Que s'èra esvalida ailà.
Son nom viatjava encara
Sus los sèrres e la mar blava
Ges de marin l'aviá vista
Tant lèsta e freula I.K.A.
Mai totes podián l'ausir.
Per un vèspre blu d'abrieu
Cantava un polit refranh
Clinada sus son companh
I.K.A. laissèt son perfum estranh
De nonrés / pas qu'un brieu.

Delfina Aguilera

LO PELIFANT (N°98)

Sur un lausàs tot miralhant
D'Africa Negra,
Aquí segur que jamai degun
S'i banha-nega,
Un pelican vestit de blanc
Grèu e menebre,
Pausava fièr coma Artaban.
Comol de fèbre,
Fasiá de si, fasiá de la,
E ceterà que presicava,
Tant saberut e becarut
Coma un agave.
Passèt de vèspre, dins son espai
Tota faròta,
Una elefanta tot plen galanta
E coquinòta.
Lo pelican en la vesent e l'ausissent
Remiaudarèla,
Venguèt tant blanc qu'un tròç de nap
Sensa cervèla.
Tot tremolant e amorós
De la polida,
Faguèt sa cort, tombèt d'amor
Òi que borrida !...

Puei tant lèu dich e tant lèu fach
Se maridèron.
Çai au cèu-sin dins lo jambin
De sei doas armas,
Aguèron lèu l'enfant pron car
De son entrame.
Un pelifant tot gris e blanc
Nasquèt dau coble.
Pelí-fanton que bèu popon gras e redon
Plen d'agradança,
Retrach dau paire, bèu becarut e ben alut
Quina semblança.
L'elefanta gastèt pas res
Que li darèt a sa coada,
Un frònt dei bèus, de bòns onglons
E d'aurelhassas en balada,
E mai la trompa per trompetar,
Far de musica,
E l'escamandre de la mamà
En pèça unenca.

Enric Damofli

RETORN (N°99)

Lo ressòn a l'ostau
Dei mòts dins la cosina
fasiá una musica
que reven dins mei vèrs.
Quand lo fuòc rondinava,
Fasiá parier lo cat.
Ansin lo temps passava
Lei seradas d'ivèrn.

*

Me vaquí revengut
Cargat d'ans e de patz
Aquí monte ai viscut
Lo morvèu sos lo nas.
Lo relòtge plan plan
Fai mai sei vai e ven,
mai mon pichòt chin blanc
degun se n'en soven.

Guiu Matieu

FAU S'ENANAR (N°100)

Quand lo passeron dins sa gàbia,
Enchichinit pòu plus piutar ;
Quand l'a plus au fons de la fàbia
Pron d'òli per vónher lo tap ;
Quand la potilha ais uelhs s'empega,
Que siatz vièlh, maucorós, arnat,
Es temps de deversar la pega :
Fau s'enanar, fau s'enanar.

Quand l'entre dos de vostrei braias
Jauneja, sente l'escaufit ;
Quand lo pissorutgi s'estralha
Dins lei bas que n'en son cafits ;
Quand dau nas vos pende la gota
E que de tot fètz que renar,
Vengue lèu la fuelha de rota :
Fau s'enanar, fau s'enanar.

Quand podètz plus èstre dei fèstas,
Rire, beure sec ni velhar ;
Quand davant la taula vos rèsta
Qu'un machorau descavilhat ;
Quand lei chatonas vos fan liga
E qu'avètz ren a li tornar,

Es ora de fermar botiga :

Fau s'enanar, fau s'enanar.

Quand avètz plus la vista neta,
Quand per legir vòstre jornau
Vos fau l'ajuda dei lunetas,
Quand siatz blede, cepon d'ostau ;
Quand luenh dau restoble e de l'auga,
A viure au liech siatz condemnat,
Es temps d'anar fumar de maugas :
Fau s'enanar, fau s'enanar.

Quand sus lei tranchas de viandutgi
Podètz plus mòrdre a bèlei dents ;
Quand vos fau farçum e saussutgi,
Que lo rostit vos ditz plus ren ;
Quand v'aduen per plat de ribòta
Un pelau de ris safranat,
Es temps que vos graissan lei bòtas :
Fau s'enanar, fau s'enanar.

Quand avètz plus coma ai tombadas
Qu'un còr passit, estransinat,
Qu'una cervèla en marmelada,
Quand lo bòn sen a debanat,
Quand la camba en marchant tirassa,
Quand podètz plus vos botonar,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Quand siatz plus qu'un vièlh fais d'estraças :

Fau s'enanar, fau s'enanar.

Carles Onorat Gantelme

LU LOPS (N°101)

Un jorn ai autres parrier s'acaba
Mas lu lops bauban totjorn
Un jorn ai autres parrier s'acaba
Ma lu lops gardan li presons

Son sortits senza ren dire
Per tracolar e semenar la paur
Son sortits senza ren dire
Mascarats de vergonha d'espavent

Si son jetats dins lo còr de la vila
Sensa regarjar cu èra davant
An chaplat en cada caire
Set qu'avion de sang e de carn

Son totjorn per carriera per camps
Maufidatz-vos perque segur deman
Vi calerà coma fòl sus l'esquina
Per vi laisser senza sang en mitan

Venètz amics anèm faire la cocha
Li estofar coma garris bastards
Per fins que pas un solet s'escape
D'aquí que vengue lo jorn deman

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Un jorn coma minga autre si leva
Dai planas ai bòscs bofa lo vent
Embriacs folandran de libertat
Lo jorn si leva si cau ajudar
Un jorn ai autres parrier s'acaba
Mas lu lops bauban totjorn.

Alan Pelhon

SONET (N°102)

Brasilh ma pèth e mon amna torrada
ma he qu'es hòrta e n'èi pas 'res a créder
mon uelh que veid e ma vista qu'es hreda
l'ivèrn me crema e la prima m'es fada

segur qu'aleni e d'aura en singui nada
qu'èi còr corau e hasti qu'èi deu tede
aimar me tien e l'amor m'està tedi
pregar jo sui e mandar non m'agrada

que vui anar e que sèi tota senda
èi set de pluja e tot plàver m'es cénder
hami de chòca e tota carn m'es púder

lo ser s'estupa e estar digun m'arronda
l'auga que vad e que cerqui l'escónder
la nueit arraja e ta lutz es caduda

Bernat Manciet

POTONS (N°103)

Pibol, fraire de l'aiga,
aiga, gaug del pibol,
escambiatz de potonsjos tèrra e dins los aires
potons, a las rasics, de l'aiga josterrenca
potons secrèts e cauds dins la suaudor potentia
de la tèrra mairala ;
careça immateriala,
amont, dins la claror
dels folhacs enfrenits a l'aigueta soscaira,
potons d'ombra e de lutz
potons d'albor e de treslutz
e rajolants de cèl...
Los espèri, Pibol,
ieu, a ton ombra, aigueta.

Loïsa Paulinh

ENTRE LÈIRE E MEDITERRANÈA (N°104)

Dins lo charivarin deis èrsas,
Votz aspras de la lenga embotida,
Sus l'arena doça dei montilhas,
Comencèri de caminar
Dintre lei vinhas e lo garolh1.
L'ocean. Coma viure au luenh de son encantacion ?

Tèrras ennebladas, que trevèri de còps,
Votz amarencas, lenga academurada,
Au fons dau còr me lo siáu ben gardat
L'amor de la plueja, rajòu beluguejant.
L'aiga. Coma viure au luenh de l'aiga e de la sau ?

Sus lo pendís de la garriga,
Votz trufarèlas que te denegan,
Lenga embarrada dau secrèt
Dins lei calhaus, leis argeiràs rasclaires,
Aprenguèri de pojar per totjorn.
Lo cèu. Coma viuriáu au luenh de la lutz ?

D'aquí d'ailà me fa virar lo vent,
Dins l'aiga que blanqueja
Nadarai, òc, vèrs la lenga

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

De mon amor que balha vida,
Sus lo rocàs de l'aiga blava,
Caminarai cap au soleu,
Dins d'olivetes grisavèrdas
Pojarai, pojarai encar.
Siáu d'Occitània. D'onte ? De la mar.

Amanda Biòt

A LA MARCHA LEMOSINA (N°105)

Marcha lemosina
ont la Cròsa, en colar, tintina
au pè de las tors en desrei
de Crosant la Meravilha,
ò terra d'elei,
sòr de la Combralha e, coma ela, filha
dau Lemosin rei,
terra que la traversa breça,
mòrts son los trobadors,
amadors
de la vicomtessa
d'Aubusson,
mòrta la senhoressa
dau chastel, mas un resson
de lor amorosa chançon
ditz, a lo que lo vòl entendre,
que son sovenir n'es pas mendre
au vielh domjon.

L'ama
dau prince Gem, enterna flama
d'estrANH amor,
treva encara,
a Borguetnòu, sa tor

tan ben que la canda chara
de la Dama clara
a l'unicòrn aparador.
Terra de tòrnas
sens bòrnas
e sens parier,

Marcha lemosina, ses l'entrada,
de cel ondrada,
d'un país fadier.
Marcha lemosina,
sòlh dau Lemosin,
pòrta d'Aquitanha
qu'un doç solelh banha
de sos movents rais,
ribandada d'eune
emai
d'eglantier teune ;
pòrta daus esmais
nueitencs de la luna,
devant te desgruna
son refranh,
una fada daus plais.

Sòr de la Combralha e, como ela, filha
dau Lemosin rei,
coma en ela,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

en te brilha
un còr d'estela e, permieg
tas flors
champestras,
s'ubron las estras
daus fadets chantadors.

Paul Loís Granier

SUS QUESTA TERRA (N°106)

Coma marchave dins la campanha, per los chamins entre los champs de blat e las boiges plenas d'ajòcs e de faugiera, me venguet quela idea : Que fau-ieu sus la terra ? — Dirai pas mielhs quand serai mort :

Que fasia-ieu sus terra ?

Sus questa terra, onte los prats senten melhor que las dròllas en flor, e las dròllas melhor que la rôsa novela, e la rôsa melhor, que se duebre a penas o que tombe permieg la chalur, e la rôsa melhor que lo vent de la terra.

Ço qu'ai vist, e ço qu'ai pogut auvir.

Lo merle en naut de la ramada, avant la plueia de prima, dins lo demieg-solelh qu'eschaquilha los uelhs, per-dejos la demieg-nivol, tal un borlhon de lana blanca o de lana bura...

Ço qu'ai auvit, e ço qu'ai vougut dire.

(E que ne saubria pas). Las ranes coma chantaria l'aiga de la comba, las fonts laschadas dins lo verd daus greissons e de la raponcha, coma una sola fuelha verda que chantaria per lo plaser de viure.

Çò qu'ai dich, e çò qu'ai vougut far...

E mon còrs tot sole coma una fuelha verda que vouldria cantar,
mon arma pus sola que tota fuelha verda, dins la flamba secha de
l'estiu. Mon arma pus secha que ponch 'na fuelha verda, au lanç
de l'ivern.

E çò qu'ai 'gut sus terra :

Un còrs de charn, mens de solelh que de ròchas, per sofrir, dins
l'espessor dau sang e de la suor ; una arma per sofrir, de n'esser
pas dins son pais, d'esser estrangiera.

E çò qu'ai 'gut d'enguera,

l'amor, l'amor d'aimar l'amor, mai que res sus la terra ; l'amor de
qui m'aimava pas, Annilh d'enguera. Melhor, melhor que las
melhors ròsas, que lo vent de la terra e melhor

que çò qu'ai 'gut d'enguera,

per mas mans gialadas la cholor de la brasa e l'ombra daus bòscs
verds, l'abric daus bruaus e lo solelh de la darriera, e l'amistat de
mos amics que ne demanden res, mas que los aime.

— E çò qu'ai 'gut d'amor, Annilh,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

dija-zo me sens rire, Annilh ma font, ma perduda, mon aiga de prima, si quo valia de viure ? Si n'era per l'ombra daus bòscs, e la ròsa novela, e lo brut que fasian las ranes, lo solelh de la mòrtason e l'amistat de mos amics — e l'amistat daus chens, que ne demanden res...

Marcela Delpastre

O ! COMA SON TRISTES ETHS CAMPS (N°107)

Ò ! Coma son tristes eths camps :
ne mareis, n'arises, ne cants...

E eras maisons, coma son tristas :
ne vièlh, ne mainat a eras vistas...

E eths camins coma son desèrts :
non s'i ve mes sonque lusèrps...

E quina mort per 'ras camieras :
ne brut d'esclòps, ne son d'esquèras...

E per darrèr quin i hè lèu...
Ò mon Dieu, gardatz-nse de flèu !

II

Ò ! siquenon, deishatz-nse aténher...
Que valerà lhèu mèlher, ò Sénher !

Deishatz ! ... e que era arraça d'òc
arcébia, enfin, eth darrèr cròc !

Qu'abaishe eth cap e que s'esténia !

E qu'arren mes non se'n enténia !

Pus qu'autant plan quand tot s'acreish,
s'arrosèga, era, e s'estareish...

Pus qu'autant pòc non sap manténguer
eth sué bon dret, ne hè'u se ténguer !

III

Qu'èm un sarròt deths de qui cantan
eth noste endret e de qui'u vantan :

Endret d'amor e de cèu clar,
de qui era istòria e pòt parlar

E l'ont eras anmas son cautas...

- Ailàs ! perqué non i son mes hautas ! -

E s'èm estats tant quauquarren,
quin se hè que non siam arren ?

e que vau qu'òm sia estat mèstre
quand òm se tròba a vailet èstre !...

IV

Endret matat qui s'en arrenja
sense aprestà-s tà 'ra arrevenja,

endret qui sense arreguitnar
s'ac dèisha a bèths drins tot panar :

eth nom, eth us, dentiò 'ra lenga...
No'a pas dret a qu'òm lo sostenga,

e non merita, un tau endret,
que préncia eth Cèu partit per eth !

Tà'u qui non sap balhar crenhença
non pòt valer nada planhença !

Filadèlfa de Gèrda

LA COMTESSA (N°108)

Sabe, ieu, una comtessa
qu'es dau sang emperiau :
en beutat coma en autessa
crenh degun, ni luenh ni aut ;
e pasmens una tristessa
de sis uèlhs nebla l'ulhauç.

A ! se me sabián entendre !
A ! se me volián seguir !

Ela aviá cent vilas fòrtas,
ela aviá vint pòrts de mar ;
l'olivièr davant sa pòrta
ombrejava, doç e clar ;
e tot fruch que tèrra pòrta
èra en flor dins son relarg.

A ! se me sabián entendre !
A ! se me volián seguir !

Per l'araire e per l'eissada
ela aviá de plans de Dieu
e de còlas ennevasadas
per se refrescar, l'estiu ;

d'un grand flume l'arrosada,
d'un grand vent lo sofle viu.

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

Ela aviá per sa corona
blat, oliva e mai rasim ;
aviá de tauras feronas
e de chivaus sarrasins ;
e podíá, fièra barona
se passar de si vesins.

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

Tot lo jorn cançonejava,
au balcon, sa bèla imor ;
e cadun barbelejava
de n'ausir quauqua rumor,
car sa votz èra tan suava
que fasiá morir d'amor.

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

Li trobaires, se devina,

ie fasián grand companhiá ;
li fringaires a la plovina
l'esperavan, matinièrs ;
mai, coma èra perla fina,
carivenda se teniá.

A ! se me sabián entendre !
A ! se me volián seguir !

Sempre portava una rauba
facha de rais de soleu ;
quau voliá coneisser l'auga,
vers la bèla corriá lèu ;
mai una ombra ara nos rauba
la figura e lo tablèu.

A ! se me sabián entendre !
A ! se me volián seguir !

II

Car sa sòrre, sa sorrastra,
per eiretar de son ben,
l'a clavada dins li clastras,
dins li clastras d'un convent
qu'es barrat coma una mastra
d'un Avent a l'autre Avent.

A ! se me sabían entendre !

A ! se me volián seguir !

Aquí joinas e mai carcanas
son vestidas egalament
d'un plechon de blanca lana
e d'un negre abilhament ;
aquí la mema campana
règla tot comunament.

A ! se me sabían entendre !

A ! se me volián seguir !

Aquí, plus de cançonetas,
mai de lònga lo missau ;
plus de votz galòia e neta,
mai silènci universau :
ren que de catas-fanetas,
o de vièlhas a tres caissaus.

A ! se me sabían entendre !

A ! se me volián seguir !

Blonda espiga de tosèla,
gara lo volame tòrt !
a la nòbla damisèla

cantan li vèspras de mòrt ;
ame aquò l'òm ie cisèla
sa cabeladura d'aur.

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

Òr la sòrre que l'embarra
senhoreja d'enterin ;
e d'enveja, la barbara,
i a 'sclapat si tamborins,
e de si vergièrs s'empara
e ie vendémia si rims.

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

E la fai passar per mòrta,
sens poder ie maucorar
si fringaires - que per òrtas
ara van, despoderats...
E ie lascia en quauqua sòrta
que si bèus uèlhs per plorar.

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

III

Aqueli qu'an la memòria,
aqueli qu'an lo còr aut,
aqueli que dins sa bòria
senton gisclar lo mistrau,
aqueli qu'aman la glòria,
li valents, li majoraus,

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

En cridant : Arassa ! Arassa !
Zo ! li vièlhs e li jovents,
partiriam totis en raça
ame la bandièra au vent,
partiriam coma una aurassa
per crebar lo grand covent !

A ! se me sabían entendre !
A ! se me volián seguir !

E demoliriam li clastras
onte plora jorn e nuèch,
onte jorn e nuèch s'encastra
la mongeta di bèus uèlhs...
Maudespièch de la sorrastra,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

metriam tot en dètz-e-uèch !

A ! se me sabían entendre !

A ! se me volián seguir !

Penjariam puei l'abadessa

i grasilhas d'alentorn,

e diriam a la comtessa :

« Repareisse, o resplendor !

Fòra, fòra la tristessa !

Viva, viva la baudor ! »

A ! se me sabían entendre !

A ! se me volián seguir !

Frederic Mistral

EPISTOLA AU MEDISH (N°109)

Puish doncas que plasut vos a
ritmes en gascon compausar,
de mi vos n'èratz pas estat
en vaganau sollicitat
a préner la causa damnada
de nòsta lenga mespresada.
Damnada la podètz enténer
si degun non la vòu dehéner :
cadun la leisha e desempara,
tot lo món l'apèra barbara
e, qu'es causa mès planhedera,
nosauts-medish nos trufam d'era.
O praube liatge abusat,
digne d'èster despäisat,
qui leishas per ingritud
la lenga de ta noiritud
per, quan tot seré plan condat,
apréner un lengatge hardat,
e non hès conde de l'ajuda
au país naturau deguda.
Aquò b'es, a plan tot pensar,
son país mau recompensar
mès, de ma part, jo'vs asseguri
e religiosament vos juri

que jo'scriurèi damb veeméncia,
no'm cararèi, n'aurèi paciéncia
dequíá que siam tots acordats
e d'ua conspiracion bandats
per l'onor deu país sosténguer
e per sa dignitat manténguer.
Non pas d'espasas agusadas,
ni lanças de sang ahamadas :
òm sap pro que l'arnés lusent
nos es de natura plasant
e que'u sabèm plan maejar
qui nos ven tarabustejar ;
mès au lòc de lanças ponchudas,
armem-nos de plumas agudas
per ornar lo gascon lengatge,
per qu'òm presique d'atge en atge :
« La gent, tan bèra parladora,
com en armas es vencedora ! ».

Pèir de Garròs

MONTSEGUER (N°110)

Quand lo lenhièr orresc flambèt a Monsegur,
faguèt en tèrra d'òc tant espesa fumada
que la nòstra memòria encara es entrumada
e qu'avèm un sadolh de viure dins l'escur.

Sèt sègles son passats dempuèi un tal malur,
mas com s'èra d'aièr, Occitania aimada,
per besonh de claror avèm l'anma asimada,
e seriá temps de véser au cèl un pauc d'azur...

Davant lo ròc sacrat ont dormís Esclarmonda
sèm venguts esperar amb una fe prigonda
que seràn remendats los crimes istorics,

per que torne florir nòstra anciana alegria
e sián glorificats los aujòls eroïcs
cremats en aparant l'occitana patria.

Prospèr Estieu

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

PER SA LENGA E PER SAS COSTUMAS (N°111)

Per sa lenga e per sas costumas, cada pòble
A lo dever de se quilhar
E n'es qu'un bastard sens estelat de sang nòble
Lo que s'en daissa despolhar.
La libertat d'escriure e de parlar sa lenga
Se deu pas demandar jamai:
Se deu pas demandar, z'enfants, cau que se prenga,
Sens dire a degun: se vos plai!...

Arsèni Vermenosa

FLORS DE ROERQUE (N°112)

Las simples flors de nòstres camps
Florisson plan tota l'annada:
De la Sant Blase a la Totsants
Ondran l'aurièira, amai l'arada,
Dels traucanèus als auriflams,
Segon lor sason peltirada.

Las simples flors de nòstras pradas
Son totas fachas d'esplendor:
Al mièg de l'èrba, mirgalhadas,
Adoban tot de lor gentor.
E las que son lo mai trachadas
Se troba' aquí, per faire onor.

Las simples flors de nòstre bòsc
Forman jols rams lor belugueta,
O se recapta' al pèd d'un ròc
D'ont ressortís l'aiga fresqueta,
Quora en l'estiu los rais de fòc
Fissan sul fuèlh lor aluqueta.

Las simples flors de la montanha
Que s'acrancan suls rancs dels trucs
Butan jol vent que las maganha,

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

Coma al entorn dels vièlhs masucs,
Mas las menudas de la sanha
Fan lo renom dels bèdres succs.

Zefir Bòsc

L'AUTRA ARMADA (N°113)

Non, veio ren nos dreits coma usuards
a far barriera, a far mur ent l'esper
qu'arrube un novel 'nemic. Tant pus
nos veio ren doblats
sot lo det de qualqu'un que nos face silabar
coma novei escoliers e que nos ajude a traçar confins
sus un papier ja tròp pichòt, tròp escaraboclat
un mestre que nos mòstre qualcòsa d'autre
que sie ren la reia de la desbòina que cor
entre la lenga e lo còr.
Nos, sem lo bram bloi de la niula lion
sem la tígria que cor dins la coniugacion dal bial
sem lo gargotear borre de la bronda
l'engan de l'aura d'abril.
Nos sem i levions, sem la porracha
dins i esclarsòles dal bòsc.

Claudio Salvagno

MAX ROQUETA (N°114)

Lo vièlh aver de nòstres somis caparruts
ven d'acabar la dralha de l'estiva
e çai demòri sol esperdut dins lo ser.

Max aviam revirat l'evangèli de Joan
e nòstra lenga se'n trobava nòva
a l'auçada de ton desir

Ara dabans ton ataüc
vaquí que me traucan lo còr
los mots manèls que parlavan de Dieu

Joan Maria Petit

FABULOTA DEL REI BLAU (N°115)

Atau l'acès que demorè vuèit
Sonque un so gran de junh
Qui degun n'escota pas mèi
Aqueth rei blau entestat de bèth
Abans que s'acampe son ivèrn
Dab un hred pregond navèth
S'arronsè de dus còps de punh
Lo batèu, l'escaire e la vit divenca
Per dessús l'espatla adromida
Deu son fluvi negre d'in-hèrn
Se trocè dens d'alas blancas
Pr'amor deu vent long glaçat
E en mièi deus pins e arramas
Lo gojat triste shens som ni hami
Vadut mut dens lo batahòri
S'arrevomit los mèstes deu combat
Qui susvelhan sa jassa lusenta
Trèits de mort passan e passan
Montats sus d'agulhas longas
Dens l'estonament de sas lanas
Los cants purmèrs engolits pesan
Suu sable e onas verdas veudas
Sonque lo buf leugèr de sas palomas
Pòt escartar l'aset deu plavusquèir

Julian Desaygues - Marsyas, òc !

De l'espatla alebada deu rei
Dus cans de rota vièlha
Que's son totun aparelhats
Apèran d'autes cans desbrembats
Venguts d'ua prada dejà hreda
E cadun que's ven cochar
Shens chepic shens tremolar
Au ras deu son daunejant
S'estón aciu lo nas lhevats
Cap a la vath l'uèlh claverat
Se cau s'avançaràn en lairant
Dinc a la guèrra qui s'amaga
Jos la palha perhumada

Danièla Estèbe-Hoursiangou

CANT PRIMAU (N°116)

Auròst tà Bernat Manciet

Mira, en Patmòs, eth huèc finau,
eras suas cendras.
Que's lhèvan ja, sornassas, lindas,
totas amassa arren que Cendra ;
e totun ja eth güèlh auçat
ath Pilar deth ton còr perdut,
qu'aganta, eth lum, un Jutjament
qui te'n deisha escrumèra ens lo Vagat Divin,
lèrmas de mar ath montar suberbèth
deth blu crit ton en celestiau sepulcre.

Er'ombra aimada dera Dauna, dab tu,
gras après gras, long dera casta escala,
en çò d'etèrns e mius recòrds hicada,
que cava,
recòrds deth hrair deth Bocau e deth Peugue
tot arrugent ta desliurança brava.
Hilh deth Senhor, umble e siu servidor
que te'n vas tu, trobaire,
ja qu'eth ton crit tostemps e'ns arrenvia,
d'aqueth abís estant,
ath Cant Primau deth Matin deths matins,
ar'esplendor deth Miralh deths miralhs.

Franc Bardòu

SE PÈRD LA NUÒCH (N°117)

Es coma se tot un pòble
Amb tu s'èra calat

Tornat al silenci de las caladas
A l'anar suau de las formigas

Desvariats cèrca son jogaire d'autbòi
Lo que lo fasiá cantar e l'encantava

Aqueste matin plora lo Causse
Son pastre estelat

E vai, trèva de nuòch
De lumen lum, orfanèu

Dins lo cèu de tos uòlhs
Se pèrd la nuòch e nòstras espèras

Nos demòra ton dire qu'escandilha
Per nos acompanhar sempre per camins bartassièrs

Joan Pau Creissac

TRAS LO RETORN DEIS ANNADAS (N°118)

Tras lo retorn deis annadas, lei termes
Dins l'estrechum creissent dau calendier,
Te fasián páur, memament que dins l'èrme
De socas mòrtas, e ton còr presentia

Que de pegin, Cassandra de ta vida.
Que posquèssan mei mans, avants lo fuòc,
Te faire amar quàuquei ròsas ravidas...
I a de jardins perduts, que son enluòc.

Sully-André Peyre

Julian Desaygues
MARSYAS, OC !

Dempuèi novembre de 2009 un jove occitanista publica un blòg subre la poesia occitana. En omenatge a Sully-Andrieu Pèire, lo nomenèt Marsyas.

De poesia en occitan, sonque, e pel plaser de la lenga.

ISBN 979-10-90696-26-6. 0 € (online).
<http://edicions.talvera.free.fr>

ISBN 979-10-90696-28-0. 5 € (CD-ROM).

ISBN 979-10-90696-26-6

ISBN 979-10-90696-28-0

EDICIONS
TALVERA

